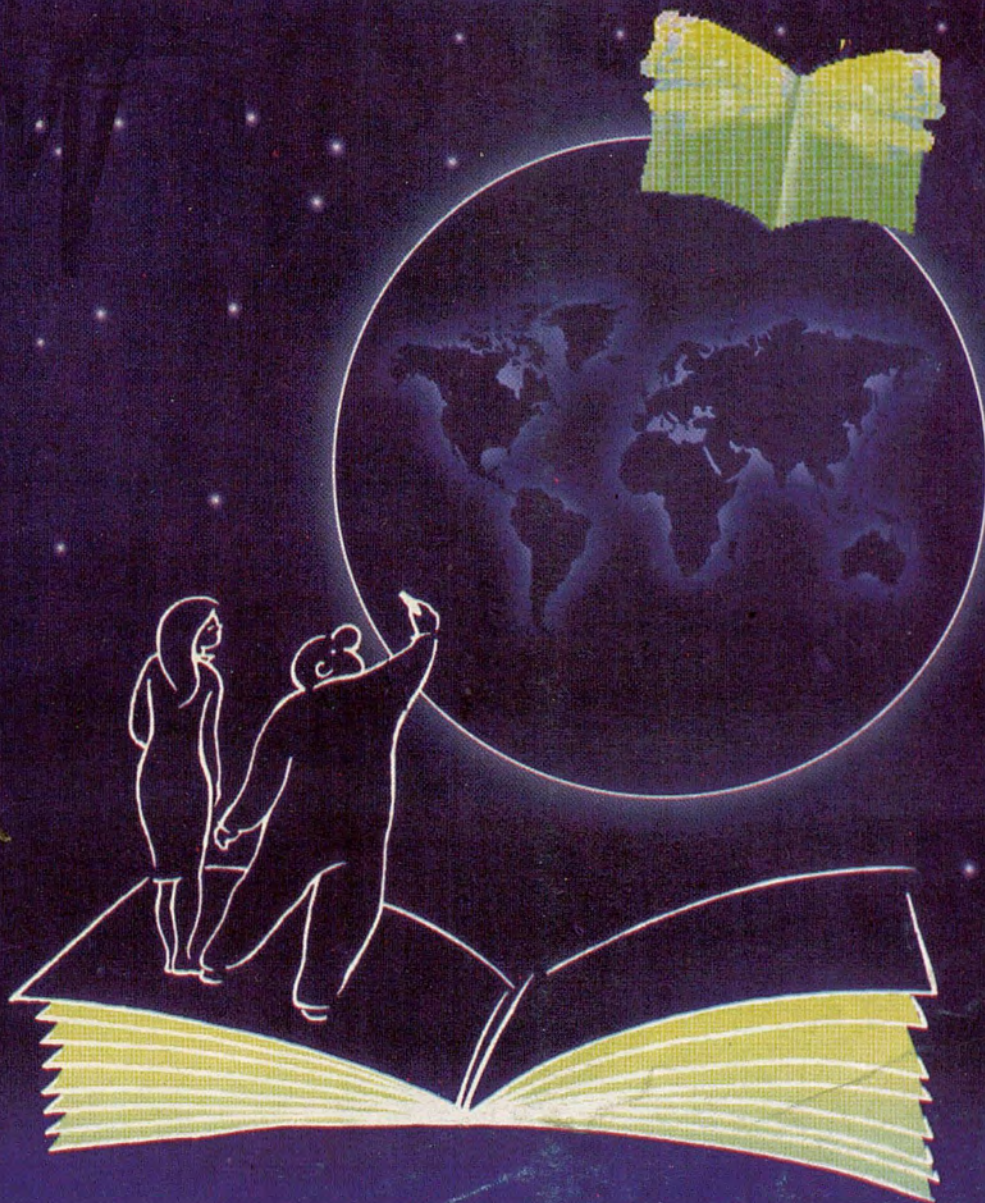

Revista d'ensenyament de les Illes

PISSARRA

NÚM. 91 SETEMBRE/OCTUBRE 98

Tu ets la clau de l'ensenyament

5 octubre, Dia Mundial dels Docents

L'EDUCACIÓ FÍSICA A L'ESCOLA 2

Encontre de la Xarxa Estatal de Ciutats Educadores

"EDUCACIÓ I CIUTAT"

12, 13 i 14 de Novembre 1998

Palma de Mallorca

L'expressió "ciutat educadora", més que una categoria científica, és una concepte, que comporta que l'oferta educativa que realitza la ciutat s'ha d'optimitzar en base a emprar els recursos existents i en base a la coordinació de tota l'oferta educativa. Té una funcionalitat sensibilitzadora, ja que s'ha d'entendre que el fet de construir una ciutat realment educadora és una responsabilitat compartida per tots els ciutadans. El "III Encuentro de la Red Estatal de Ciudades Educadoras", pretén ser un marc de reflexió, debat i intercanvi d'experiències entre les distintes administracions locals i el món educatiu, oberta a tots sense cap tipus de discriminació.

PRESENTACIÓ D'EXPERIÈNCIES, COMUNICACIONS I PROJECTES

- S'acorda desenvolupar dues grans àrees temàtiques:

Àrea temàtica 1: "Educación vial y Preventiva".

Àrea temàtica 2: "Educación del Consumidor".

- Es fixa un període inicial de presentació d'experiències, comunicacions i projectes fins el 13 d'octubre de 1998 a la Secretaria Científica segons les normes següents:
- Han d'emmarcar-se a alguna de les àrees temàtiques proposades.
- Extensió: entre 5 i 12 cares, no ha d'ocupar més de 12 pàgines.
- Es comunicarà als autors l'acceptació o no de la comunicació. Per poder presentar la comunicació com a mínim un autor ha d'estar inscrit.
- El fitxer amb el contingut de les comunicacions ha d'estar preferentment, en un dels següents formats: Microsoft Word o WordPerfect.
- Remetre l'original en disquet de 3,5" i dues còpies en paper.
- Si les comunicacions/experiències no es reben dins dels terminis fixats, l'organització es reserva el dret d'incloure-les en el programa del congrés, així com a les Actes de l'Encontre.
- Per a la presentació d'experiències s'emprarà la fitxa existent del "Banco de Datos de Ciudades Educadoras".
- Es prioritzarà la presentació d'experiències i casos pràctics sobre les comunicacions.
- El temps d'exposició per experiència/comunicació és de 20 minuts més 10 de col·loqui. S'ha de fer constar si es necessiten elements de suport tècnic (vídeo, televisió, retroprojector, etc).

Dijous, dia 12

09:30 h	Entrega de credencials i documentació.
10:30 h	Acte d'inauguració de l'Encontre.
11:45 h.	Presentació i exposició de l'àrea temàtica "Educació Vial i Preventiva".
12:30 h	Presentació i exposició de l'àrea temàtica "Educación del Consumidor".
16:30 h	Inici de la sessió de tarda. Ponència especialistes sobre "Educación Vial y Preventiva"
18:00 h	Inici de la sessió de tarda. Ponència especialistes sobre "Educación del Consumidor"
18:45 h	Col·loqui i debat.

Divendres, dia 13

09:30 h - 13:30 h.	Comunicacions, experiències i projectes de les àrees temàtiques (simultàniament)
15:30 h - 18:45 h.	Comunicacions, experiències i projectes de les àrees temàtiques (simultàniament)

Dissabte, dia 14

09:30 h	Conferència de clausura.
11:00 h	Presentació i aprovació de les conclusions del III Encontre.
11:30 h	Presentació del IV Encontre. Girona 1999
13:30 h	Acte de Clausura i Lliurament de Certificats.

PER A INFORMACIÓ DETALLADA DEL PROGRAMA DIRIGIU-VOS A LA PÀGINA:

www.a-palma.es/educaciud/portedu.htm

QUOTA D'INSCRIPCIÓ LOCAL:

Quota d'inscripció que inclou coffee-break 5.000 PTA.

Quota d'inscripció que inclou coffee-break, 2 dinars i 2 sopars 25.000 PTA.

Secretaria Tècnica per a inscripcions:

CONBALTUR, S.A.

C/ Asegra, 12 - Poligono Can Valero - 07011 Palma

Tel: 971 20 00 04. Fax. 971 75 85 53

E-mail: cbt@bitel.es

Secretaria Científica per a ponències:

AJUNTAMENT DE PALMA

C/ Sant Sebastià, 1 - 1r - 07001 Palma

Tel. 971 72 44 79 - Fax 971 72 31 56

E-mail: educació@a-palma.es

FEDERACION ESPAÑOLA DE MUNICIPIOS Y PROVINCIAS

Ajuntament de Palma

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Educació, Cultura i Esports

CIUTATS EDUCADORES

PISSARRA

Revista periòdica
d'informació de l'ensenyament
de les Illes Balears.
Preu 350 pts.

EDITA: **STEI**

Sindicat de Treballadors de
l'Ensenyament de les Illes.
Carrer Vinyassa, 14
07005 Palma
Tf. 971460888 Fax 971771200
E-Mail: stei@hotmail.com

CONSELL DE DIRECCIÓ I REDACCIÓ:

Biel Caldentey
Bartomeu Mascaró
Vicenç Garcia
Onofre Martí
Tomàs Martínez
Neus Santaner
Sebastià Serra
Assumpció Granero
Joana Torres

COORDINACIÓ:

Joan M. Mas

HAN COL-LABORAT:

G. Arrom, R. Bonnín,
J. Carbonell, F.M. Jaume,
E. López, Ll. Mas, P. Palou,
X. Ponseti, H. Portas,
M. Salom, L. Sanchís

PORTADA:

Cartell de la campanya del
"Dia del Docent" de la
Internacional de l'Educació.

MAQUETACIÓ I COMPOSICIÓ:

Amat Gallego

IMPRESSIÓ:

Escola de Formació en
Mitjans Didàctics.

PUBLICITAT:

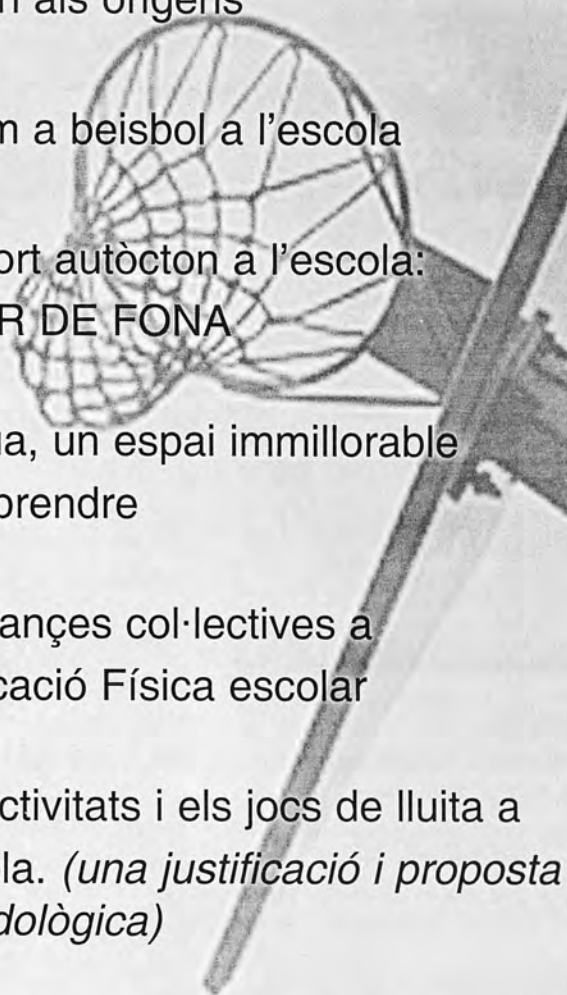
Vinyassa, 14 Palma.
Tf: 971 460888

Els articles publicats en
aquesta revista expressen
únicament l'opinió dels
seus autors.

Dip. Legal: PM 533/79
ISSN: 1133-052X

índex

L'EDUCACIÓ FÍSICA A L'ESCOLA II

-
- 6** Retorn als orígens
- 10** Jugam a beisbol a l'escola
- 16** L'esport autòcton a l'escola:
EL TIR DE FONA
- 20** L'aigua, un espai immillorable
per aprendre
- 25** Les dançes col·lectives a
l'Educació Física escolar
- 31** Les activitats i els jocs de lluita a
l'escola. *(una justificació i proposta
metodològica)*
- 36** La imatge publicitària a l'àrea
d'Educació Física
- ## QÜESTIONS DE LLENGUA
- 39** A Eivissa i Formentera, en català
- 42** LLIBRES

■ EDUCACIÓ INFANTIL

LLORCA, M.

VEGA, A.

Psicomotricidad y globalización del currículum de educación infantil.

1998, 115 p. 1.250 pts.

■ EDUCACIÓ PRIMÀRIA

A.A.V.V.

Proyecto curricular de la educación

■ INFÀNCIA

HENDERSON, P.

Cómo educar en la primera infancia. La guía de una experta para unos años delicados y fundamentales en la vida del niño.

1998, 284 p. 2.600 pts

CASAS, F.

Infancia: perspectivas psicosociales.

1998, 350 p. 2.900 pts.

■ DINÀMICA DE GRUP

VILLA, J.

La animación de grupos.

1998, 163 p. 1.545 pts.

■ ORGANITZACIÓ ESCOLAR

GÓMEZ, J.L.

(Coord.)

Gestión académica de alumnos con necesidades educativas especiales.

Educación Infantil.

Primaria. Eso.

Bachillerato y F.P.

1998, 183 p. 1.825 pts.

DE LA TORRE, S.

Como innovar en los centros educativos. Estudio de casos.

1998, 307 p. 2.750 pts.

Setembre 1998

NOVELTATS

■ FORMACIÓ

A.A.V.V.

Sectores emergentes en el campo de la educación permanente.

1998, 179 p. 1.300 pts.

■ DIDÀCTICA

SALGUEIRO, A.M.

Saber docente i práctica cotidiana.

Un estudio etnográfico.

1998, 277 p. 2.680 pts.

HARGREAVES, A.

EARL, L.

RYAN, J.

Una educación para el cambio.

Reinventar la educación de los adolescentes.

1998, 385 p. 2.880 pts.

URÍA, M.E.

Estrategias didáctico

-organizativas para mejorar los centros educativos.

1998, 225 p. 2.750 pts.

BELMONTE, M.

Mapas conceptuales y uves heurísticas de Gowin.

Técnicas para todas las áreas de las enseñanzas medias.

1997, 189 p. 1.770 pts.

BRAVO, R.

Actividades educativo-complementarias en la naturaleza.

Juegos utilitarios y de aplicación a la educación física.

1998, 202p. 1.950 pts.

■ TÈCNIQUES D'ESTUDI

BUZÁN, T.

El libro de la lectura rápida. Incrementa la velocidad, la comprensión y la calidad de tu lectura.

1998, 1.950 pts.

■ DIVERSITAT I MULTICULTURALISME

MONEREO, C.

(Coord.)

CASTELLÓ, M.

BASSOLS, M.

MIQUEL, E.

Instantànies. Projectes per atendre la diversitat educativa.

1998, 236 p. 2.750 pts.

VALLESPÍR, J.

(Coord.)

Multiculturalisme a Mallorca.

1997, 191 p. 1.500 pts.

Llibres

Pge. Papa Joan XXIII, 5-E

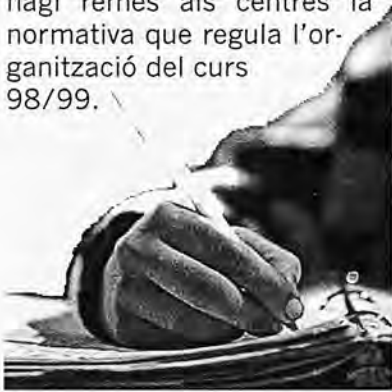
• Geranis Centre

Tel. 71 33 50 Fax 72 04 44

• 07002 Palma de Mallorca

Editorial

El nou curs escolar ha començat sense que la Conselleria d'Educació hagi remès als centres la normativa que regula l'organització del curs 98/99.

El passat dia 14 de setembre ho feien els nins i nines d'infantil i primària, el 21 s'incorporaven a les classes la resta d'alumnes de les nostres illes.

D'aquest inici de curs en remarcam tres característiques. La primera fa referència a l'aplicació de la LOGSE. El curs 98/99 serà el de la generalització de l'ESO. La planificació i la gestió és el segon tret que marca el nou curs. Per primera vegada s'ha fet des d'aquí, amb els mitjans d'aquí, amb la gent d'aquí. A més d'això, aquest és un any electoral. El proper dia 19 de novembre el professorat elegirà les persones que el representaran a la Junta de Personal.

Pel que fa a l'aplicació de la LOGSE, des de l'STEI reclamam la realització de les inversions necessàries per a la seva òptima aplicació, l'augment de personal docent i administratiu, la destinació dels recursos necessaris per a la compensació de les desigualtats, la gestió democràtica dels centres, ...

Els actes d'adjudicació de les places dels centres públics, tot i la seva millora, han posat de manifest algunes errades de planificació i descoordinació entre la Direcció General

de Personal i la de Planificació i Centres: la desproporció de recursos entre la infraestructura de Mallorca i les mancances de les altres illes, la resolució tardana – a vegades just abans del començament dels actes d'adjudicació – i no sempre satisfactòria de les reclamacions als llistats d'interinitat. Donat el calendari d'adjudicacions, les plantilles no estaven completes al 100% abans del començament del curs lectiu. S'hauran d'arbitrar mesures per aconseguir l'estabilitat de les plantilles.

L'únic acord signat, el Pacte d'Estabilitat d'interins, ha contribuït a augmentar la plantilla als centres públics.

L'inici del curs escolar a l'ensenyament privat (cada any igual), té les seves especificitats, unes vegades amb la complicitat de l'Administració i d'altres, agafant la legislació per "montera" i, *campi qui pugui!*

El començament del curs escolar 98-99 ve marcat a l'ensenyament privat per una sèrie d'innovacions: d'una banda l'aplicació de la LOGSE amb l'extensió del segon cicle d'ESO a la majoria de centres concertats; aquest fet ha obligat que els pressupostos hagin augmentat la partida per a l'ensenyament concertat i s'hagi contractat molt de professorat amb llicenciatura.

D'altra banda, a la nostra Comunitat Autònoma la concertació, a un nivell no obligatori d'ensenyament com és l'Educació Infantil de 5 anys, que hauria de ser gratuïta per a les famílies, és entesa per alguns centres d'una manera molt especial; encara hi haurà centres amb concert que passaran el rebut a les famílies. Alguns centres privats concer-

tats han incomplert el calendari escolar, fet que va denunciar l'STEI. Esperam que la Conselleria prengui les mesures que pertoquen.

La manca de negociació en el sector concertat en els aspectes retributius, de formació, de ràtios d'alumnat, de transparència en la contractació, ... són temes que preocupen al professorat en aquest començament de curs.

A l'ensenyament públic, durant el curs passat la dinàmica de negociació fou entorpidida per les declaracions i actuacions improcedents de la Conselleria d'Educació.

Llevat de l'acord, important, del Pacte d'Estabilitat, resten temes pendents fonamentals com el retributiu, la regulació de les condicions econòmiques i laborals del primer cicle d'ESO, la regulació de les condicions econòmiques del professorat itinerant o que comparteix centres, un acord de plantilles, tant a primària com a secundària, l'equiparació dels drets dels funcionaris (docents, no docents i laborals) transferits del MEC a la CAIB amb la resta de funcionaris i personal laboral de la CAIB, dotació de beques d'estudi, regulació de la reducció de jornada als majors de 55 anys, llicències per estudis...

La Conselleria d'Educació ha de demostrar amb fets que vol negociar i deixar-se de tanta propaganda i triomfalisme. És hora de solucions. El repte de la millora de la qualitat de l'ensenyament es responsabilitat fonamental de l'Administració educativa que ha de posar els mitjans materials i humans adients. Cal que els poders públics i la societat valorin la tasca docent.

Retorn als origens

Rafel Bonnín i Riera.
I.E.S. Son Servera.

INTRODUCCIÓ.

La vida moderna és plena de perills que, tard o d'hora, ens poden engolir dins un cercle viciós i sense sortida. Actualment vivim dins una societat on hi predomina el materialisme, el consumisme, el poder, la necessitat imperiosa de voler ésser líder encara que sigui trepitjant l'altri... Aquesta competitivitat ens fa sentir moltes vegades, gairebé sempre, allunyats del que realment som. La velocitat que les nostres ments agafen em fa pensar que no és gens estrany que la majoria de les persones no visquin bé el present, l'evidència rau en el simple fet que pensam en el venir de les coses que no són al nostre abast però que ens imaginam durant el present a través dels petits somnis. Aquesta ambició desmesurada ens pot crear angoixa, tensió, "stress", que al cap i a la fi sorgirà a través

de les malalties corporals, resultat de la recerca d'un reequilibri biològic del nostre propi organisme.

El ritme de vida que duim és extraordinàriament accelerat, a més, si afegim la gran munió de sorolls que es troben al nostre entorn, podrem comprendre que la tensió ambiental també és un

factor molt important que cal tenir en

compte. Per això, tant la tensió ambiental com la tensió psicològica són dos factors

inseparables de la societat d'avui, la qual cosa em sembla digne de ser examinat ja que ens afecta a tots d'una manera o d'altra. Professors i alumnes viuen dins un ambient carregat de tensió que a la llarga pot esdevenir a través de problemes psicològics o a través de problemes corporals ja esmentats anteriorment.

EL PER QUÈ DE LA RELAXACIÓ.

Quan veig el pagès que fa feina a foravila amb aquella parsimònia, m'entren unes ganes incontrolables de voler ésser-ho. Per a ell, el rellotge no existeix, simplement el sol és el seu referent, sembla com si el temps quedàs aturat i només el canvi de les estacions pogués variar-lo.

Segurament aquest pagès deu experimentar allò que se'n diu estar relaxat, o sia, gaudir de la llibertat

de l'angoixa mental i la seva conseqüència, la tensió corporal. Bàsicament, la relaxació es pot definir com la capacitat que tenim les persones per establir i sentir un equilibri entre el cos i la ment de tal manera que els nivells de tensió disminueixin del tot o parcialment. Ara bé, per què ens

**Quan el cos està
relaxat el nostre
organisme
funciona amb una
fluïdesa
impressionant
capaç de combatre
qualsevol malaltia.**

costa tant relaxar-nos? Hem sentit alguna vegada els batecs del cor, la nostra respiració, la sensació de tenir la ment en blanc; en definitiva, sentir el nostre cos? Tal vegada més d'un ha experimentat el fet d'haver estat molt cansat a causa del treball de tota la jornada fins arribar al punt de no poder dormir durant la nit. Què ha passat en el nostre cos perquè no poguéssim dormir després de tant cansament? La resposta és evident, hem perdut l'equilibri entre el cos i la nostra ment; s'ha produït una pèrdua del control corporal i la desharmonia ha estat el resultat d'un estat d'insomni. Aquesta acumulació de tensió o d'angoixa és el factor principal del desequilibri entre el cos i la ment.

El fet de tornar adults ens ha fet absorbir per la gran massa social on els sentiments i les emocions han agafat un sentit contrari que ens ha perjudicat. En lloc de treure cap a l'exterior ens ho amagam cap

a la part més insospitosa del nostre cos i que, tanmateix, tard o d'hora voldrà sortir d'una manera o d'altra.

Per què els infants després d'un jorn molt intens arriben a casa i cauen al llit com un peix dins l'aigua? La resposta a aquesta pregunta és clara i explícita; els infants tenen la gran capacitat de viure amb molta intensitat el present, quasibé res els crea tensió psicològica a no ser les imposicions dels adults. Per això trobam la causa d'aquest viure el present en l'equilibri homeostàtic que hi ha dins la dicotomia ment-cos. Els infants controlen d'una manera natural aquest binomi fins que un dia les responsabilitats imposades per la gran massa social provoquen un desequilibri entre el cos i la ment, és a dir, quan la ment assoleix velocitats per damunt de les que pot suportar el cos. Fruit d'aquest desequilibri, o bé a la par d'aquest, els sentiments es tornen cap a l'interior de l'home en lloc de fer-ho cap a l'exterior i provoquen la tensió psicològica. Si aquesta tensió no s'allibera, aleshores es tornarà danyosa al nostre cos, el resultat de la qual serà una manifestació corporal a través de les malalties. Una grip, un refredat, una contracció muscular a la part lumbar o cervical, etc, mostren que alguna cosa no funciona en el nostre cos. Per tant, de res serveix prendre antiinflamatoris, sedants o altre tipus de medicament per posar remei a la conseqüència d'un problema amagat dins el nostre cos. Cal solucionar el problema en si i no la conseqüència d'aquest.

Vet aquí la importància de la relaxació, cal "tornar als orígens", si som capaços d'alliberar aquesta tensió mental, aleshores podrem posar solució als símptomes corporals; la tensió corporal és fruit de la

tensió psicològica. Tornar sentir la respiració i els batecs del cor són aspectes fonamentals per aconseguir aquesta relaxació. A més a més, cal tenir en compte que quan el cos està relaxat el nostre organisme funciona amb una fluïdesa impressionant capaça de combatre qualsevol malaltia. No hi ha medicament que curi més que conèixer-se a un mateix i controlar-se a un mateix, i perquè això succeeixi cal trobar-se a gust amb un mateix. En definitiva, la felicitat és la millor manera de relaxar-se.

**COM RELAXAR-NOS?
UNA EXPERIÈNCIA
POSITIVA AMB
ALUMNES D'ESO.**

Moltes poden ser les maneres d'aconseguir la relaxació, ara bé, totes elles tendran un punt en comú que consisteix en alliberar la tensió mental, a partir d'aquí podrem relaxar la tensió corporal.

La meditació és, ha estat i serà una de les millors tècniques per aconseguir la relaxació. Malgrat tot, avui dia s'utilitza poc ja que el ritme de vida que ens estam imposant va en contra del que és en si la meditació. Ens costa molt mirar cap endarrere, pensar en allò que hem fet, a on ens hem equivocat, rectificar el que hem fet malament i, finalment, anar cap endavant amb més seguretat i confiant en un mateix. Realment arribar a conèixer-se, a retrobar-se, a tornar sentir l'equilibri cosment, costa molt. Fins i tot més d'un es passarà tota la vida intentant-ho i no arribarà mai a aconseguir-ho.

Quan volem fer meditació hem de tenir en compte la respiració ja que és un factor impor-

tantíssim per poder-nos relaxar. Cal utilitzar la respiració diafragmàtica i no la toràcica puix que la primera fa exercir el múscul diafragmàtic el qual realitza un massatge a totes les estructures toves del cos que recobreix. A part d'això, és indispensable tenir una postura idònia de tot el cos perquè aquest pugui tenir una bona fluïdesa. La millor posició és la de decúbit supí i amb les cames una mica flexionades o elevades a fi de poder tenir l'esquena totalment horitzontal.

Com ja he dit al principi d'aquest subapartat, existeixen moltes formes de relaxar-se; a uns els anirà bé caminar, a altres, anar d'excursió per la muntanya, uns preferiran anar al cinema, uns altres es conformaran simplement fent una copa amb els amics, a molta gent els agradarà fer esport d'aventura, també n'hi ha que preferiran el ioga, escoltar música, etc. Totes les solucions són vàlides per a totes les persones, així que, la utilització d'aquestes formes de relaxació dependrà dels gustos de cada individu.

L'experiència que vaig tenir amb alumnes de l'IES. de Son Servera fou molt positiva. L'institut d'aquest municipi és un centre conflictiu. La situació ha estat caòtica fins fa poc temps i, a més, tenint en compte que és un centre de nova creació, la problemàtica s'ha vist encara més agreujada.

Es fa difícil el treball amb alumnes que cada dos per tres són amonestats, castigats, expulsats... Els mestres agafen cada dia un grapat de nervis que dificulten molt el procés d'ensenyança-aprenen-

tatge dels alumnes; ara bé, són els mateixos alumnes els causants d'aquesta dificultat.

Dins aquest ambient caòtic hi treballen molts altres centres amb problemes semblants. Per això vaig decidir posar en pràctica a una sessió la tècnica de relaxació anomenada Schultz. Aquesta tècnica de relaxació consisteix en adoptar la posició de decúbit supí i a partir d'aquí seguir les instruccions donades per la persona que dirigeix la sessió. Aquesta persona ha d'intentar aconseguir la tranquil·litat absoluta del grup-classe, seguidament cada individu s'ha de concentrar amb ell mateix i ha de ser capaç d'aïllar-se del seu entorn. El professor pot aconseguir aquest silenci a partir d'una música suau que ajudi a trencar l'estat de tensió ambiental. A continuació el professor dirigeix uns exercicis de pesadesa començant per una mà, després l'altra, després l'avantbraç, el braç, el peu, la cama, la cuixa...; fins que tot el cos es torna molt pesat. Després fa el mateix amb exercicis de calor, o sia, la mà dreta és molt calenta, l'avantbraç és molt calent, ...

És important repetir molt cada part del cos que es vol relaxar ja que ajuda a concentrar-se més en cada una d'elles. L'alumne ha de ser capaç de sentir els batecs del cor i la respiració, per tant, qui ho aconsegueixi haurà experimentat la relaxació del cos. Cal tenir en compte al final de la sessió que l'alumne s'incorpori de forma progressiva i sense moviments bruscos, per això és millor incorporar-se per parts així com s'havia fet en un principi.

Els resultats foren extraordinàriament positius perquè mai m'hagués imaginat poder aconseguir la relaxació d'alguns cursos amb fama d'insoportables. Cap alumne dels que tenc a l'institut havia experimentat aquesta tècnica de relaxació o alguna d'altra de semblant, és a dir, l'experiència d'una sessió-relaxació no l'havien tenguda mai la qual cosa va fer que aquesta

L'alumne ha de ser capaç de sentir els batecs del cor i la respiració, per tant, qui ho aconsegueixi haurà experimentat la relaxació del cos.

encara fos més positiva. Per tant, com es pot observar, els alumnes tenen tanta necessitat de jugar i de moure's com d'estar tranquils i relaxats. Per això, ratifico el que dic i el que vaig fer puix que els alumnes em demanen repetir l'experiència després de més d'un mes d'haver-la feta.

Des d'aquí vull convidar mestres i alumnes, i la societat en general a practicar un poc més la relaxació i a deixar de banda els maldecaps. Retornar als orígens de la infància on només el present era important, pot ser una manera bona per afrontar el futur. D'altra banda, si no en som conscients podrem caure dins un parany carregat de tensió que a poc a poc ens perjudicarà. La vida és més senzilla del que ens pensam, no fa falta complicar-la tant. □

Torre de l'Amor, 4 Apartat 142
Tel. (971) 724176 Fax 726252
07001 Palma de Mallorca

E-mail: editorial.moll@oceea.es
Comandes Tel/Fax (971) 761422
http://www.ocea.es/home.htm

LLIBRES DE LLENGUATGE

Tot un sistema d'aprenentatge fet per autors mallorquins pensant en les necessitats pedagògiques de les nostres escoles

EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Primer curs: ANSA PER ANSA. QUADERNS 1,2,3.

Elisabet Abeyà, Maria Fortuny, Assumpta Mascaró i Andreu Terrades. Dotats amb fitxes de treball i Guia del mestre.

Iniciació a la lectura: **DE MICA EN MICA.** Sèrie de 20 llibrets de lectura progressiva. Text de Ramon Bassa. Dibuixos d'Aina Bonner.

Sèrie ALBA. Cada llibre acompanyat de la seva guia didàctica.

Autors: Ramon Bassa, Miquel Cabot, Ramon Díaz, Joan Lladonet i Immaculada Pastor.

Segon curs: **ALBA 2**
Tercer curs: **ALBA 3**
Quart curs: **ALBA 4**
Cinquè curs: **ALBA 5**
Sisè curs: **ALBA 6**

Llibres de lectura:

Col·leccions **AIXÒ ERA I NO ERA, TITELLES, TIRURANY i SOL ALT**

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA E.S.O.

Cada llibre acompanyat de la seva guia didàctica

Autors: Ramon Bassa, Miquel Cabot, Ramon Díaz, Joan Lladonet i Immaculada Pastor

Primer curs: **LLENGUA CATALANA 1**
Segon curs: **LLENGUA CATALANA 2**
Tercer curs: **LLENGUA CATALANA 3**
Quart curs: **LLENGUA CATALANA 4**

Llibres de lectura:

Col·leccions **SOL ALT, LA FINESTRA, ILLES D'OR i BIBLIOTECA BÀSICA DE MALLORCA**

*Casa
Pomar
Flores*

**ARTICLES
PER A ARTISTES**

**PAPERS PINTATS
PINTURES
MARCS I MOTLLURES**

Sant Miquel, 77
Tel. 971 72 14 83
07002 Palma de Mallorca

Una assegurança intel·ligent

tecno broker

Correduría de Seguros S. L.

Una assegurança eficaç

Productes comercialitzats en exclusiva

C/ Julià Àlvarez, 8 1r esq.
07004 Palma de Mallorca
Tel. 971 76 13 35
Fax 971 76 07 52

· Llar
· Subsidi
· Medicina privada

Jugam a beisbol a l'escola

Ponseti, X. Palou, P.

Un dels motius pels que hem plantejat aquesta Unitat Didàctica és l'interès i la motivació que ha despertat en els nostres alumnes l'activitat del beisbol així com tots aquells esports menys coneguts que ens permeten assolir els mateixos objectius que els esports tradicionals. Això juntament amb les possibilitats educatives i formatives que es produeixen en el desenvolupament de les activitats proposades i la possibilitat d'adaptació del joc a la infraestructura disponible en molts de centres educatius.

Aquesta unitat didàctica està dissenyada pel segon curs del tercer cicle de l'Educació primària i pensada per desenvolupar-se en el tercer trimestre.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Millorar la coordinació dinàmica general i especial. (llançar, colpejar, recepcionar, córrer).
- Millorar la percepció espacio-temporal.
- Participar amb independència del grau de destresa assolit en les activitats proposades, mostrant actituds de cooperació i respecte, així com exercitar la intel·ligència, l'atenció i la sociabilitat.
- Conèixer els moviments bàsics i les accions implicades en el maneig del bat i la pilota.
- Conèixer les regles bàsiques del beisbol.

CONTINGUTS

El cos: habilitats i destreses

Conceptes

- Identificar els moviments bàsics que requereix el bateig.
- Coneixement de la tècnica bàsica del bateig.
- Reconèixer les normes bàsiques del beisbol.

Procediments

- Execució d'accions de colpejar i curses.
- Execució de llançaments i recepcions.
- Aplicació de la tècnica a diferents activitats proposades.

Actituds

- Cooperar amb els companys per aconseguir fites comunes.
- Acceptació de normes.

Jocs

Conceptes

- El beisbol: reglament bàsic.

Procediments

- Pràctica de diferents jocs utilitzant elements tècnics del beisbol.

Actituds

- Oposar-se a altres en situacions de joc, evitant l'aparició d'actituds negatives.

Recursos materials

(per a una classe de 24 alumnes)

- 4 bats de fusta. Mitges.
- 12 pilotes de tennis.
- 4 guants.
- Guix.
- Pista de 20 per 10.
- 2 guants.
- 1 batting tee (suport de bateig).

CONSIDERACIONS PRÈVIES

Tenir preparat un vídeo de suport sobre el tema i una guia amb les normes bàsiques, que s'entregarà per escrit (veure anexe 1). Formar grups de treball.

DESENVOLUPAMENT DE LA UNITAT DIDÀCTICA

La Unitat Didàctica es realitza en 8 sessions. La primera és de presentació i la darrera d'avaluació, mitjançant unes tasques determinades individuals i l'observació dels alumnes en el desenvolupament de l'activitat en grup. A continuació, exposarem les idees bàsiques i activitats tipus per treballar dins la classe. Després cada professional les adapta segons les característiques dels seu centre, alumnat i mitjans dels que disposin.

La primera sessió està dedicada a la presentació de la Unitat Didàctica, entregarem una guia (veure annex) amb les explicacions sobre: el terreny de joc, material necessari, regles del joc, com jugar el partit, bateig, curses (punts), eliminacions, etc. Visionarem un vídeo amb seqüències referides al beisbol (màxim 15 minuts), l'analitzarem i comentarem, juntament amb el material entregat anteriorment. Atendrem els dubtes i el temps que restarà es dedicarà a explorar el material, i situar-se en l'espai on es desenvoluparan les sessions.

En les sessions 2, 3, els alumnes treballaran pel seu compte, s'estableixen tres grups de treball de 8 alumnes. Les sessions, 4, 5, 6, 7, 8, realitzaran una lligueta de beisbol amb normes adaptades als nostres objectius, amb dos grups de treball de 12 alumnes.

A la primera part de la sessió sempre faran un joc relacionat amb l'objectiu d'aquesta i realitzaran exercicis de mobilitat articular.

METODOLOGIA

Partint de situacions reals de joc desenvoluparem una ensenyança globalitzada, ja que el nin aprèn jugant, tant la part tècnica com la part reglamentada. Els nins adequaran els gestos més eficaços a les activitats proposades i en situació de joc hauran de resoldre les situacions que es presentin durant els partits. Pel desenvolupament dels partits es formen dos grups que cooperaran per oposar-se a altres companys.

PROPOSTA D'ACTIVITATS A DESENVOLUPAR

Jocs d'inici

Persecució: Dins el terreny marcat del camp, dos equips de 10 jugadors: un de corredors i

l'altre de perseguïdors. L'equip que té la pilota de tennis ha d'intentar tocar els jugadors de l'altre equip. No es pot llançar la pilota als corredors, i el que té la pilota no es pot moure; tots els altres sí. Guanya l'equip que menys jugadors tocats té. No s'elimina ningú, quan han passat 3 minuts canvi de rol.

Variacions: l'equip que perd la pilota o la llança fora del quadre de joc passa a ser perseguït. Amb dues pilotes, una per equip. Es poden recuperar pilotes i pot tenir les dues pilotes el mateix equip.

Aire: A cada camp es situa un equip de 6 jugadors. Cada equip té tres pilotes. En contar fins a 5 llancen la pilota cap a l'altre camp a una alçada de 3 metres, com a mínim. Els jugadors han d'intentar agafar la pilota abans que caigui a terra, si ho aconsegueixen sumen un punt. Cada vegada llancen jugadors diferents.

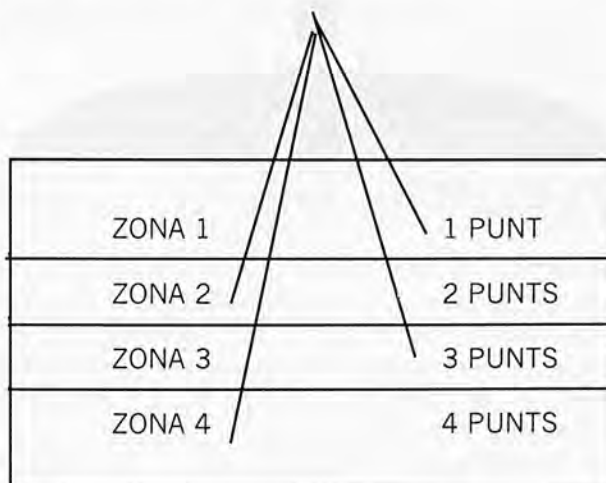
T'agafo: Dos grups de 6 alumnes. Un grup dels alumnes han de passar-se la pilota, de manera esglaonada dins el camp de joc situats a les bases, l'un amb l'altre el més ràpid possible i arribar a "home" abans que els corredors. Aquests surten del mateix lloc on està la pilota i han de trepitjar les 3 bases. L'equip que arriba primer a "home" suma 1 punt.

Variants: Augmentar les distàncies entre ells. Fer-ho continuat fins que tot l'equip ha corregut.

Activitats

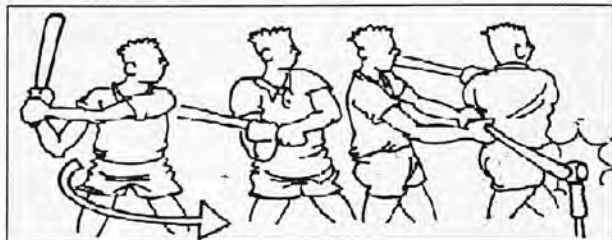
Activitat 1

Marcar una zona a diferents distàncies. Un company llança la pilota i el que colpeja ha de col·locar la pilota a la zona corresponent. L'altre company intenta recepcionar. Cada zona marca una puntuació que s'anota a la fitxa personal. Es canvien cada 5 intents.

Activitat 2

Els jugadors intenten colpejar de diferents formes, fly, sacrifici, rolling. La pilota es troba a l'inici sobre el batting tee. Diferents pilotes, tennis, espuma. Dos jugadors en fila per colpejar i els altres intenten recepcionar. Tres intents de cada forma de bateig.

Per colpejar: separar els peus a l'amplària de les espatlles. Col·locar-se lleugerament darrera del batting tee (suport de bateig) i enfront d'aquest. Aixecar el bat i separar-lo del cos. Col·locar-se tan lluny del suport com permeti l'extensió dels braços durant el swing. Centrar el pes en la punta dels peus. Estendre els braços.

Activitat 3

El jugador que colpeja ha d'intentar arribar a una base marcada a 12 passes abans que la bola hagi estat tornada al pitcher o llançador pels altres companys.

Després de colpejar la bola, deixar caure el bat i córrer a la 1ª base. Mai llançar el bat.

Les darreres cinc sessions es dediquen a jugar partits variant les normes per aconseguir un o altre objectiu.

Variants proposades:

- Camp de 12 passes.
- Camp de 16 passes.
- Base del pitcher pot eliminar a qualsevol base.
- Per eliminar s'ha de picar a terra.
- Quan s'aturen no poden tornar a córrer fins la pròxima jugada, així el nin ha de seguir el joc en tot moment i donar la resposta motriu adequada a cada jugada.

AVALUACIÓ

Realitzam a l'inici de la Unitat Didàctica una avaluació que ens permet conèixer d'on partim observant els alumnes en les activitats proposades. Durant el procés, l'avaluació és formativa. Les observacions que feim als alumnes els permetran fer les adaptacions necessàries per corregir errades i amb un feed-back continuat. Realitzarem observació directa i els alumnes

anotaran en el seu quadern els resultats obtinguts en el desenvolupament d'activitats. Durant el transcurs de la lligueta final, anotarem una sèrie de dades que tindrèm en compte:

	Variables a observar		
	Sí	No	De vegades
Es col·loca adequadament per colpejar la pilota segons la seva trajectòria.	x		
Colpeja la bola en la direcció desitjada.			x
Coordina correctament les accions motrius en funció de la jugada.		x	
Coneix i respecta les normes del joc.		x	
Coopera amb els seus companys per aconseguir un objectiu comú.		x	

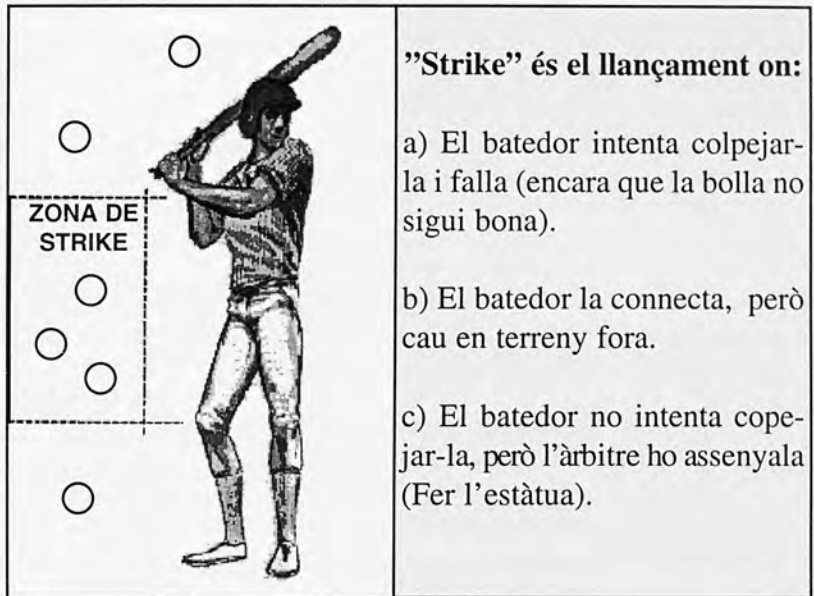
ANNEX

El Beisbol és un esport típicament americà que compta ja amb quasi dos segles d'existència. Es va originar a partir dels "rounders", derivat del criquet anglès.

Qüestions bàsiques

El Beisbol és un esport practicat per dos equips, amb nou jugadors cadascun, que s'alternen successivament en joc ofensiu i defensiu. La duració del joc no té temps limitat. Se juga a nou curses. Cada cursa val 1 punt. Les curses s'aconsegueixen quan l'equip atacant fa una volta completa al camp, passant sobre les tres bases fins a la base de meta o "home", sense ser eliminat per l'equip defensor. L'equip defensor intenta que els atacants no puguin aconseguir curses, per això ha de fer arribar la pilota a la base o al llançador abans no hi arribi l'atacant. El canvi es produeix en aconseguir l'equip a la defensiva eliminar tres jugadors de l'equip atacant. Els jugadors a la defensiva ocupen les posicions d'interiors, d'exterior, Pitcher, Catcher. El llançador (pitcher) i el receptor (catcher) estan obligats, reglamentàriament, a ocupar les posicions indicades en el moment d'efectuar el llançament el batejador, i poden abandonar-les en qualsevol altre moment. Entre els jugadors a la defensiva estan: el primera base, el segona base, el tercera base i el mig, als quals, per la seva espe-

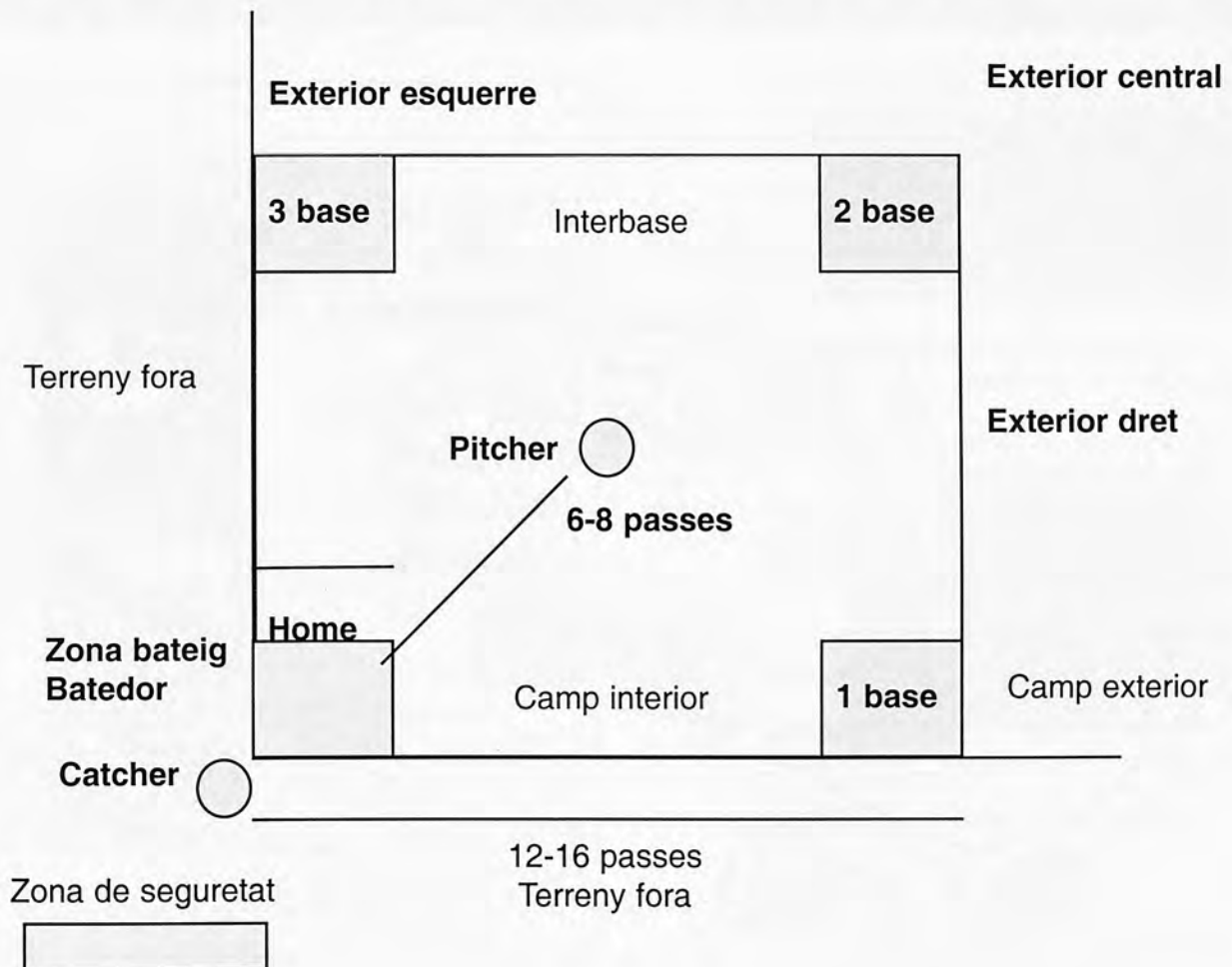
cialització se'ls denomina jugadors del quadre, ja que juguen dins del mateix. La missió d'aquests jugadors és la de tallar la trajectòria de la pilota colpejada, procurant eliminar al jugador que l'ha colpejada o a un altre atacant que estigui a la base. Els exteriors són els tres jugadors que se situen darrera del quadre i que tenen per missió collir totes les pilotes colpejades que vagin per la seva demarcació, tant per l'aire com per terra. Una vegada amb la bolla al seu poder l'han d'enviar al jugador del quadre que estigui millor situat per intentar eliminar un contrari. El llançador és un jugador clau a l'equip.

Realitzarem unes lleugeres modificacions al reglament de Beisbol, simplificant i fent més fàcil la seva pràctica. Necessitarem menys material, i pràcticament qualsevol camp o espai serà apropiat per practicar-ho. Els equips estaran formats per 12 jugadors i el catcher serà el jugador que colpeja després del seu

company i no un jugador de l'equip contrari. La resta de jugadors han d'estar a una distància prudencial per evitar un possible cop si el llançador tira el bat. L'alumne que llanci el bat ho haurà de repetir fins que el deixi caure correctament.

EL CAMP: l'espai destinat al joc es divideix en dos: terreny bo i terreny fora.

Territori bo: superfície que està dins un angle de 90 graus, marcant les línies de fora.

Territori fora: superfície que està fora de l'angle de 90 graus, fora dels límits assenyalats.

1a, 2a, 3a bases: intenten recollir les pilotes que van cap a ells preferiblement abans de tocar a terra, ja que així eliminen el bateador, i si un jugador es dirigeix cap a la base han de tocar-lo o tocar la base abans que arribi.

Interbase: recull totes les bolles que pugui, és un enllaç, rep moltes pilotes dels extrems per fer arribar la bolla a les bases.

Exteriors: agafen les pilotes abans que toquin a terra, si poden; i si no les llancen cap a una de les bases on es dirigeix el corredor o cap a "home" per evitar que facin cursa i així eliminar-lo.

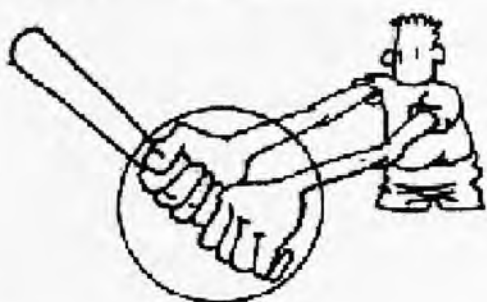
Si el llançador llança quatre bolles, abans que tres "Strikes", el bateador aconsegueix la primera base sense risc de ser eliminat. Si colpeja el cos del bateador aquest va directe a la primera base.

Els jugadors atacants, colpegen segons un ordre establert abans del partit. Si arriben a la primera base sense ser eliminats es converteixen en corredors.

Un jugador atacant és eliminat quan:

- a) La seva pilota colpejada és agafada a l'aire, sense que hagi tocat antes el sòl. (fly)
- b) Quan li canten tres strikes abans que quatre bolles.
- c) És copejat per una pilota colpejada quan ell se dirigeix a una base per terreny bo.
- d) És tocat per un jugador defensor amb la pilota.
- e) Un jugador defensor amb la pilota al seu poder trepitja una base a la qual el corredor està obligat a anar abans que l'atacant.

"Colpejar" és l'acció del jugador atacant, quan colpeja la pilota enviada pel llançador.

a) Bateig de "hit". Permet al bateador arribar almenys fins la primera base sense risc de ser eliminat.

b) Bateig de "foul". La pilota colpejada resta fora del terreny delimitat.

c) Bateig de "fly". La pilota colpejada s'enlaira i és collida per un jugador o defensor abans que boti en terra.

d) "Home run". El bateador aconsegueix tocar totes les bases i arriba a l'home en una sola jugada anotant una cursa.

e) Bateig de "rolling". La pilota va a ran del terra o fent petits bots, deu ser collida per un jugador del quadre per intentar eliminar un jugador.

f) "Bateig de sacrifici". El bateador toca suau-ment la pilota, de manera que permeti a un company avançar almenys una base o realitzar una cursa; normalment el bateador és eliminat. □

**SERVEI DE
LLIBRES
ESTRANGERS
LLIBRES
DELS PAÏSOS
CATALANS
JOGUINES
I LLIBRES
INFANTILS**

Carrer d'en Rubí, 5
Tel. 971 71 38 21
07002 Palma
(Mallorca)

Pianos Can Garcias

1.951

Pere Josep Garcias (Pianer)

C/ Joan Maura, Bisbe, 10 - Palma (Mallorca) Tel. i Fax: 971 46 20 16

VENDES I LLOGUERS AMB OPCIO A COMPRA

**AFINACIONS · REPARACIONS · RESTAURACIONS
ASSESSORAMENTS · ACCESSORIS · TRANSPORTS**

Musical VIA ROMA

DISPOSAM D'UN
AMPLI CATÀLEG
SOL·LICITAU-NOS-EL
AL TEL. 971 72 28 26

- Instruments d'Orff i Escolars
- Pissarres
- Instruments de Corda
- Instruments de Vent
- Lloguer i venda de Pianos
- Pianos electrònics i Orgues
- Informàtica Musical
- Llibreria Musical i Partitures
- Accessoris Musicals

Més de 30 anys al servei de la Música

La Rambla 7
07003 Palma de Mallorca
Tel. 971 72 28 26
Fax 971 71 18 08

L'esport autòcton a l'escola: EL TIR DE FONA

Joan Carbonell, Emília López, Xavier Ponseti i Lluís Sanchis.

BREU RESSENYA HISTÒRICA

L'esport de tir de fona recull la tradició històrica dels foners Balears, que es servien amb gran habilitat d'aquest artifici per a la caça i enfront dels seus enemics com a forma atlètica de llançament.

Els indígenes de les Balears tingueren fama de bons tiradors de fona:

... "foren els caçadors més hàbils en la modalitat de tir més delicada i que exigeix les millors qualitats físiques".

Julià a la història de les Gàlies:

... "les seves armes són tres foncs de les quals duen una envoltant el cap, l'altra envolta el ventre i l'altra a la mà, en el combat llancen pedres molt més grosses amb tal força que semblen tirs de catàpulta que perforen escuts, cascs i qualsevol cuirassa protectora".

Diodor «la vida en España en la época Romana» de V.J.Serra:

... "i agafant el gaiato que duia sempre a la mà trià del torrent cinc pedres ben llises, les posà dins la taleca de pastor que duia amb ell, agafà la fona a la mà i va anar a cercar el filisteu".

Llibre dels reis.cap.XVIII:

... "fugen els moros sorpresos per l'amo, un dels moros veient es mal joc es carregà sa criada a becoll i fugí cap a sa costa. Per tirar-li (amb un tir de fona) havien de tirar a la criada. L'amo cridà:

Francina, decanta es cap a l'esquerra! Ella obeí i una bassetjada trencà la closca des moro i rescatà sa criada".

Francesc d'Albranca. «Folklore Menorquín. De la Pagesia» Maó 1918.

EL TIR DE FONA A L'ESCOLA

Segons el D.C.B., els al·lots han de conèixer, valorar i practicar aquelles activitats que formen part de l'acerv cultural de la seva comunitat, aquelles que suposen rescatar el patrimoni cultural propi. L'esport de tir de fona recull la tradició històrica dels foners Balears, com a forma atlètica de llançament. A l'època talaiòtica, la fona havia de ser sense cap dubte, l'arma de caça i de defensa per excel·lència dels nostres avantpassats. Els foners portaven fones de tres tamanyes, segons la distància de tir: curta, llarga i mitjançera.

El Doctor Camps i Mercadal diu així:

"Sa bassetja era un arma de tir molt bona quan no més havia de lluitar amb s'arcabús i sa ballesta. Era de més alcanç i de repetició, comparada amb les altres armes, i els projectils (pedres) inacabables".

Queda doncs ben palesa la importància dels foners balears dins el conjunt de tropes auxiliars de l'exèrcit romà i cartaginès. Participació interessada doncs eren mercenaris, soldats amb un sou.

TIPUS DE LLANÇAMENT

Volteig vertical: la fona roda paral·lela al cos.

Volteig oblic: la fona roda per damunt el cap formant una circumferència obliqua.

Volteig horitzontal: la fona roda per damunt del cap, com si fos un helicòpter.

LLANÇAMENTS

Fixar el peu esquerre damunt la línia recta imaginària que va cap a la diana.

Fixar el peu dret a mitja passa darrera el peu esquerre, més o manco a un pam a la dreta de la línia recta (punt de mira).

El peu esquerre és i ha de ser el punt de referència vers la diana i mai s'ha de moure. L'únic que ha de canviar de posició és el peu dret de posició basculant.

Ha de fer voltar la fona formant una circumferència obliqua. És a dir, meitat per damunt del cap i meitat a l'altura de la cintura.

El dit índex és el que ha d'entrar dins l'ansa, i el gros i l'índex són els que han de subjectar la coeta de la fona fins el moment del llançament.

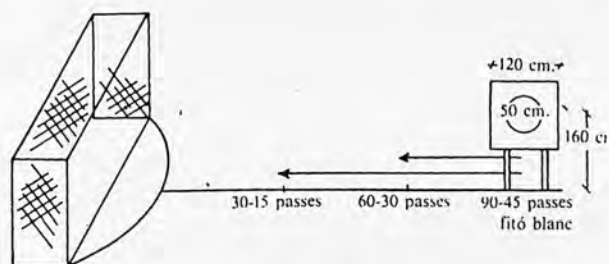
LA FONA

Estava feta d'espart, pita, pell, corda. La llargada de la fona normalment és d'una braçada.

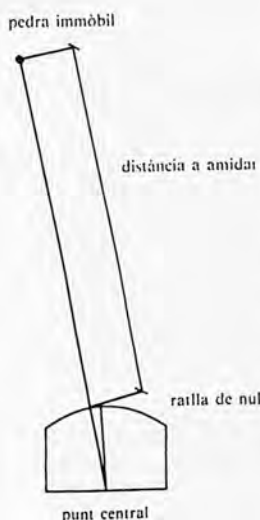
MODALITAT

Hi ha dues modalitats determinades una per la habilitat i una altra per la força.

Punteria: Els foners mitjançant els llançaments intentaran aconseguir impactar a una diana situada a quinze passes de distància.

La diana mida 1'20 x 1'20 metres, és de color blanc i en el centre hi ha un cercle de 50 cm de color negre. Les puntuacions són: 1 punt, color blanc; 2 punts, color negre.

Llarga distància: Es tracta d'engegar la pedra (en el nostre cas la pilota) a la major distància possible.

És un esport que tothom pot practicar independentment de les seves qualitats físiques i que no requereix molts de mitjans per estar a l'abast de tots. □

ACTIVITATS TIPUS PER DESENVOLUPAR DINS LES SESSIONS D'EDUCACIÓ FÍSICA

- Iniciar les sessions amb jocs i realitzar exercicis de mobilitat articular.
- Desplaçar-se caminant rodant la fona sense que la pilota caigi a terra, anar augmentant el ritme de desplaçament progresivament, comptar quantes vegades cau la pilota a terra durant un temps determinat.
- Fer llançaments amb diferents mòbils (pilota tennis, pilota plàstic, pilota espuma, pilota de ping-pong) amb un to muscular correcte per cada tipus de pilota.
- Per grups, fer llançaments de precisió a la diana i analitzar el per què s'ha desviat la pilota cap un costat o cap a l'altre.
- Per grups, fer llançaments de llargada i d'alçada amb diferents mòbils.
- Realitzar un circuit de punteria amb diferents materials (diana, llaunes, capses, porteries, etc) i sumar totes les puntuacions dels llançadors.
- Per parelles un llença i l'altre ha d'interceptar la pilota sense que caigi (llançament de llargada).
- Curses de relleus voltant la fona.
- Fer llançaments d'esquena a la diana i fer un gir i llançar.
- Concurs de qui fá el tro més fort amb la fona.
- Llançar amb els ulls tancats a la diana.

Sales de bany

SANITARIS, GRIFERIA,
CERÀMICA, GRES,
CALEFACCIÓ,
AIRE CONDICIONAT,
ACCESSORIS DE BANY

Exposició

Ausiàs March, 38
Tl. 971 29 12 64
Fax 971 29 12 65
07003 Palma de Mallorca

Exposició, oficines i magatzem

Gremi dels Boters, 19
Tl. 971 43 02 00
Fax 971 43 14 80
07009 Palma de Mallorca

TECNOSPORT

PISCINES

TENNIS

SQUASH

POLIESPORTIUS

GUNITATS

PAVIMENTS
POROSOS

C/ Gremi dels Boters, 19

07009 Palma

Telèfon: 971 43 02 00

Fax: 971 43 14 80

C/ Deulosal, 19

Maria de la Salut

Telèfon: 971 52 53 50

RESTAURANT

SA CREU

MENÚ DIARI

Ctra. Manacor - Inca, km. 9 ·
Tel. 971 83 02 46
07520 PETRA

**BATEJOS - NOCES
COMUNIONS
MENJARS D'EMPRESA**

SALES CLIMATITZADES

Ara tenir un piano és més fàcil

Sense necessitat de comprar-lo, decideixi

LLOGUER-OPCIÓ COMPRA

Si el seu fill o filla comença a estudiar piano, vostè ha de pensar en la necessitat de tenir un piano a ca seva.

És lògic que la decisió de comprar-lo definitivament la prengui segons els resultats del curs.

No es preocupi: MUSICASA li soluciona aquest problema.

MUSICASA li cedeix un piano, acústic o digital.

NOMÉS PER 8.700.- ptes. mensuals, més quota inicial de 28.990.- ptes. Per exemple:

Si vostè decideix comprar el piano que li vàrem cedir, fa un any o més, o qualsevol altra marca,

li descomptarem 133.300 ptes.-

AIXÍ DE FÀCIL

YAMAHA

MUSICASA

Pl. Es Fortí (cantonada Passeig Mallorca), 1
Palma de Mallorca
Telf. 971 281559

L'aigua, un espai immillorable per aprendre

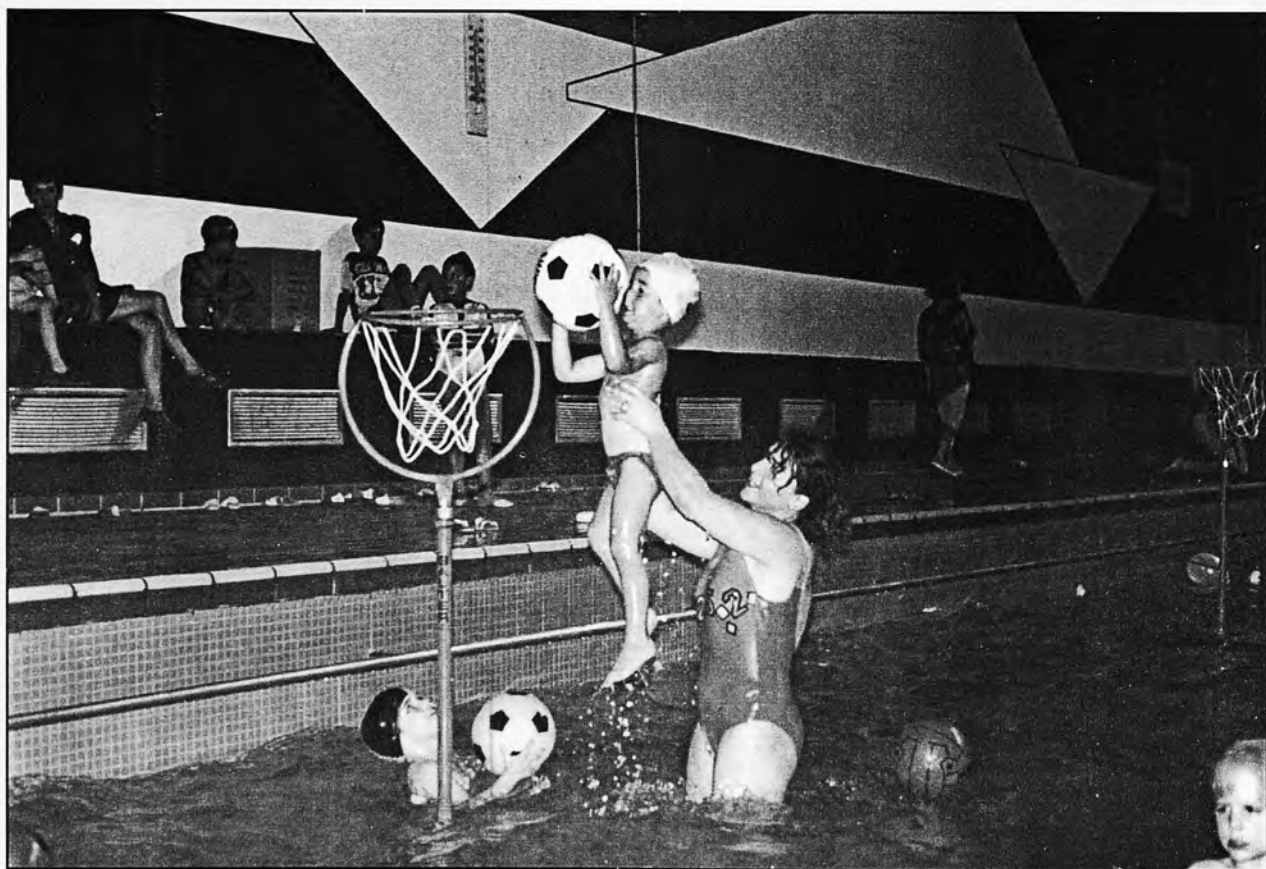
Palou, P., Ponseti, X., Arrom, G.

1.- Aprendre a nedar jugant. Un canvi de mentalitat necessari

L'aigua és un medi molt enriquidor per desenvolupar una vertadera educació física amb grups de qualsevol edat i especialment amb nins i

nines. El medi aquàtic té un atractiu molt important per als infants; dins l'aigua viuen sensacions que desconeixen en el medi en què habitual-

ment ens movem i ens relacionam, el medi terrestre. No és que en aquest no es pugui realitzar qualsevol tipus d'activitat: manteniment, recreació,

expressió, esport..., però quan la nostra tasca es desenvolupa dins l'aigua els nins poden córrer, botar, capbussar-se, submergir-se, en definitiva experimentar noves sensacions i adoptar postures inimaginables. No oblidam tampoc que és imprescindible arribar a dominar el medi aquàtic, aprendre a nedar, però sense cap dubte aquesta no és l'única possibilitat que ens permet la piscina o la mar i mai no hauria de ser la primera. La prioritat seria fer possible el descobriment de l'aigua com un lloc de diversió i la infinitat de possibilitats que aquesta té.

Molta gent pensa que l'objectiu utilitari és el primordial, hem de saber nedar per no ofegar-nos. És necessari educar per tal que es produeixi un canvi de mentalitat i es pugui fruit dins l'aigua d'una forma més completa sense pensar que perdem el temps jugant. Tots sabem que el desenvolupament integral de l'infant, des que neix, es produeix a través del moviment i de l'experimentació de sensacions en forma de joc. Des d'un punt de vista psicomotriu, l'execució motora no depèn exclusivament de factors motrius, sinó de l'activitat del sistema total, manifestant-se en els seus processos motrius, cognitius, afectius i socials. En aquest sentit el medi aquàtic ens ofereix un espai educatiu immillorable. Dins l'aigua els nins tornen aprendre a caminar, han de reajustar el seu to muscular, experimenten un equilibri diferent perquè es troben en un espai i en un temps d'execució diferents. L'experiència motriu prèvia no els serveix, l'aprenentatge pot ser lent, però des del primer dia molt motivant. Jugant i desenvolupant noves habilitats és com s'aprèn. Dins l'aigua poden fer, sense temor, habilitats

bàsiques conegudes (desplaçaments, salts, girs...) que exigeixen un major grau de dificultat en el medi terrestre i a més poden experimentar les habilitats bàsiques específiques de l'aigua (respiració, flotació i propulsió) que sens dubte ens portaran a l'aprenentatge de la natació.

No podem oblidar tampoc que la iniciació en el medi aquàtic es fa moltes vegades en grup i que aquest fet ofereix possibilitats de comunicació amb els altres en situacions molt riques de joc, contacte, respecte i ajuda.

És dins aquest marc que ens cal recordar que la LOGSE considera les activitats aquàtiques com una part del currículum de l'educació física. Dins el bloc de continguts d'habilitats i destreses s'inclouen les habilitats motrius per desenvolupar-se amb seguretat i autonomia en el medi aquàtic. Per desgràcia pocs infants tenen accés al descobriment del medi aquàtic dins les seves classes d'educació física.

Abans d'analitzar amb més atenció les possibilitats del medi aquàtic i com a prova de la riquesa que aquest medi ens ofereix serà bo recordar algunes experiències que s'han duit a terme dins l'aigua amb sectors de població específics. Així cada dia s'experimenten més els aventatges d'iniciar la familiarització amb el medi aquàtic, sempre de manera fàcil, lògica i especialment global i divertida des dels primers mesos de vida. També s'ha comprovat que l'aigua pot esser un medi eficaç per fer tornar joves els majors en el sentit que dins el medi aquàtic poden experimentar sensacions que mai abans no han tengut i poden fer una cosa que durant molts d'anys tengueren gairebé

Dins l'aigua els nins tornen aprendre a caminar, han de reajustar el seu to muscular, experimenten un equilibri diferent perquè es troben en un espai i en un temps d'execució diferents.

També s'ha comprovat que l'aigua pot esser un medi eficaç per fer tornar joves els majors en el sentit que dins el medi aquàtic poden experimentar sensacions que mai abans no han tengut i poden fer una cosa que durant molts d'anys tengueren gairebé prohibit: gaudir del seu cos.

prohibit: gaudir del seu cos. Finalment les possibilitats del medi aquàtic amb persones amb alguna discapacitat són immenses, en un espai de temps curt es poden aconseguir avenços importants no només des del punt de vista motriu sinó també en les seves relacions socio-afectives.

2.- L'aigua, un espai lúdic

Per desgràcia dins el món de l'esport escolar vivim una especialització prematura. Si l'esport escolar i entenem així l'esport per a nins entre 6 i 14 anys, bé sigui a l'escola bé fora d'ella només ofereix un camp per al rendiment dels individus capaços i superdotats que s'imposen sobre la resta que queden frustrats i totalment al marge de la pràctica esportiva, mereix la nostra crítica més severa. El veritable esport escolar ha de partir del fet que la sensació d'èxit, de millora és necessari per a l'evolució i que tots els infants l'han de menester.

El món de la natació participa també d'aquesta trista realitat. El nin, en l'edat escolar, hauria d'evitar l'especialització prematura contrària a un desenvolupament harmònic de totes les seves capacitats. Aquesta recerca del rendiment ja en edats tan primerenques produeix, espesses vegades, un esgotament prematur de la capacitat de rendiment corporal i sobretot un esgotament psíquic. Com a conseqüència de la pressió rebuda, el nin es retirarà massa aviat de qualsevol activitat física lliure i voluntària i perdrà el plaer de fer esport o simplement de jugar. El veritable objectiu de l'esport escolar hauria de ser despertar en els infants una necessitat de moviment corporal a través de l'activitat física al llarg de la

seva vida. No s'hauria de proposar exclusivament una activitat competitiva -que també és important però en el seu moment- sinó fonamentar-se en una activitat més lúdica i recreativa. En contra de l'especialització (activitats avorrides i monòtones) proposam activitats lúdiques, variades i agradables, en lloc de tenir la competició com a única finalitat proposam el desenvolupament harmònic de totes les parts del cos, en contra d'una pràctica individualista i egoista proposam una relació constant amb els altres i finalment en lloc d'un esforç desmesurat proposam desenvolupar la capacitat de sentir el cos i poder expressar-se a través d'ell.

Quan parlem d'activitat lúdica, d'activitat recreativa hem de deixar ben clar que el nostre objectiu principal és que

classificar les activitats aquàtiques en cinc grans blocs en funció de l'objectiu principal que les regeix: objectiu utilitari, objectiu higiènic, objectiu educatiu, objectiu recreatiu, objectiu competitiu.

De **l'objectiu utilitari** n'hem parlat al principi, cal tenir un domini bàsic del medi aquàtic per poder conservar la vida. **L'aspecte higiènic** intenta millorar la qualitat de vida dels practicants a partir de la pràctica esportiva. **L'objectiu competitiu** es fonamenta en la recerca de l'eficàcia, del rendiment i finalment de la victòria.

De **l'objectiu educatiu i de l'objectiu recreatiu** n'hem de parlar conjuntament perquè el primer no es pot entendre sense el segon. Els motius ja els hem anat apuntant. En

l'activitat es realitzi pel plaer que suposa fer-la. És una activitat a curt termini, immediata. Si haguéssim d'especificar els objectius principals d'aquesta activitat, apuntaríem: ocupar el temps lliure, divertir-se, jugar, realitzar exercici físic, ampliar el cercle social.

Apliquem ara aquests principis al medi aquàtic. Podem

resum: les activitats aquàtiques, com a part d'un programa més complet d'educació física, han de contribuir a la formació integral de la persona a través del moviment, de l'exploració, coneixement i domini del medi aquàtic. Sense cap dubte la conclusió de tota la reflexió que hem apuntat fins ara és que dins el nostre programa educatiu

INTERNACIONAL

II CONGRÉS DE LA INTERNACIONAL DE L'EDUCACIÓ (IE)

Pere Polo

La delegació d'STEs i ELA.STV al Congrés de la IE a Washington, davant el Capitoli.

Maria Dolors Martínez, Antonio Ñacle i Pere Polo han participat com a representants de la Confederación de Sindicatos de Trabajadores de la Enseñaza (STEs) en el II Congrés de la Internacional de l'Educació, celebrat a Washington. La Internacional de l'Educació està formada per centenars de sindicats de l'ensenyament d'arreu del món. El seu primer congrés tingué lloc ara fa tres anys a Zimbabue. El segon, a Washington, ha reunit més de mil delegats i delegades de 133 països i 249 sindicats procedents de llocs tan dispars per la seva cultura o economia com Jibuti, Nova Zelanda, USA, Japó, Nicaragua, etc. i a més de 200 observadors.

sos i realitats molt diferents, en lluita per l'escola pública i defensant-la de manera ferma. Aquesta lluita per l'escola pública, segons va manifestar el mateix Bill Clinton

Antoni Ñacle i Pere Polo a una sessió del Congrés.

També hi han assistit representants de diversos organismes i institucions entre els que destacaríem Federico Mayor Zaragoza, per part de la UNESCO. La Internacional reuneix més de 25 milions de docents i té la seu a Brussel·les.

en el discurs de cloenda del Congrés, és l'única capaç de combatre les desigualtats i de formar un món més just.

En les distintes sessions que es desenvoluparen al llarg del Congrés es va acordar de demanar a la Internacional de l'Educació que exigeixi que els governs rendeixin comptes dels fons que el Banc Mundial els lliura per a educació, tota vegada que s'està comprovant que en alguns casos aquests fons s'estan utilitzant per a polítiques regressives de privatització i per desmantellar l'escola pública, o per aplicar campanyes electorals, especialment a Amèrica Llatina, Àfrica i Àsia.

Hi va haver quatre temes centrals sobre els que es marcaren criteris i, a més, es varen prendre diverses resolucions importants:

Drets i deures del professor. Respecte a aquest important tema es va constatar que hi ha un retrocés general en matèria de negociació col·lectiva. A l'Estat espanyol, i a molts altres països, els funcionaris públics no tenim dret al conveni col·lectiu. Pel que fa a les obligacions, la primera de totes ha de ser la d'oferir una ensenyança de qualitat, per la qual cosa s'han d'exigir als governs totes les condicions humanes i materials que la facin possible.

Aquesta lluita per l'escola pública, segons va manifestar el mateix Bill Clinton en el discurs de cloenda del Congrés, és l'única capaç de combatre les desigualtats i de formar un món més just.

Els objectius del Congrés es centraren en delimitar la política educativa de la Internacional de l'Educació per als propers anys i la reforma parcial dels seus estatuts. També es tractava de marcar les línies mestres de les relacions entre tots els afiliats, per tal que tots ens hi sentim còmodes, malgrat que siguem originaris de paï-

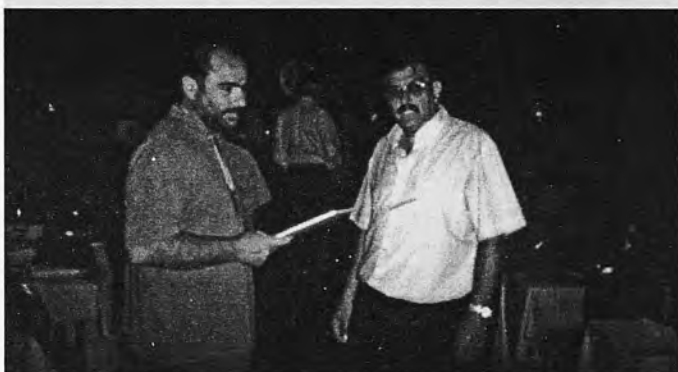
Educació i economia. El debat es va centrar en l'examen de la situació econòmica, educativa i de gestió de l'educació en el món actual. Com exemple de diferents si-

Hi va haver quatre temes centrals:

- Drets i deures del professor
- Educació i economia
- Educació al llarg de la vida
- Concertacions

tuacions, es varen analitzar els casos de: Brasil, Txad, Alemanya, Ghana, Noruega, Rússia i Suècia. La conclusió fou clara: la qualitat i les possibilitats d'accés als sistemes d'educació pública vénen determinats en gran mesura per la disponibilitat de recursos i pressuposts educatius nacionals, estatals i locals. Aquests pressuposts depenen de les polítiques econòmiques i financeres nacionals, estatals i locals, moltes vegades determinades pels factors econòmics internacionals. Els programes d'ajustament estructural dirigits a la reducció de la despesa pública han tingut un impacte dramàtic en els sistemes d'ensenyament pública a tot el món.

Això no obstant, la majoria de països reconeixen que l'educació és l'instrument prin-

Descans entre sessions

Washington DF.

cipal per a la promoció del desenvolupament econòmic.

Per altra banda, la privatització de l'ensenyament primària i secundària, propugnada obertament per les tendències polítiques neoliberals, encara no ha aconseguit un suport seriós a molts de països. Això, però, podria canviar si els sistemes públics no aconsegueixen d'oferir la qualitat que la societat els demanda.

En aquesta línia, es demana a totes les organitzacions sindicals que integren la I.E. que lluitin contra les polítiques indesitjables per a l'escola pública i que presentin a la societat unes opcions més racionals.

Es va fer una crítica del neoliberalisme. El tema sobre economia i educació va generar una gran discussió. Els governs tenen por a entrar en crisi i redueixen

les despeses socials, l'educació entre elles. El que els governs haurien d'entendre és que invertir en educació és la millor opció de futur. La reducció de les despeses és generalitzada, es dóna tant als països desenvolupats com als que no ho són. La diferència rau en la pròpia sensibilitat de cada govern: a més sensibilitat, menys retalls.

Les polítiques neoliberals estan fent aigua. Es fa necessari un canvi radical d'orientació. Els principis de llibertat de mercat i desregularització aplicats en molts de països subdesenvolupats han creat més analfabetisme i desigualtat.

Educació al llarg de la vida. Es va parlar de la conveniència d'una formació continuada per enfrontar-se a nous reptes. Es va constatar, però, que molts de països encara no tenen solucionat el tema de l'ensenyança primària; per tant, les diferències entre els països desenvolupats i els no desenvolupats es va fer més

Concertacions. Es va tractar també la necessitat de la creació de coalicions amb els pares i mares dels alumnes, d'establir conversacions i debats amb les organitzacions empresarials, de cercar el suport de

Pere Polo (STEI) durant una votació del Congrés.

la comunitat intel·lectual i científica. Tot això per poder dur a terme les reformes educatives que s'estan desenvolupant en aquests moments.

La representant d'STEs amb altres membres del Congrés, provinents d'Àsia i Àfrica.

gran. És necessari, doncs, potenciar la primària, per tal que després tothom pugui accedir a la formació continuada. El problema té una difícil solució quan es redueixen els recursos i s'apliquen polítiques en què l'interès i la preocupació és abans de tot la productivitat i no la formació.

Es va arribar a la conclusió que una concertació eficaç exigeix els principis d'independència, legitimitat i aprofundiment. M'agradaria insistir en aquest darrer principi, el de l'aprofundiment i poder aplicar-lo a les negociacions amb la nostra conselleria. Una vertadera concertació exigeix tractar qüestions substancials i assegurar-se al voltant d'una taula. Debate temes superficials o fer-ho de forma superficial no té sentit i constitueix una pèrdua de temps innecessària.

Per acabar, vull mencionar l'aprovació de tota una sèrie de resolucions de les quals n'oferirem un resum en un proper número de **PISSARRA**. □

MESURES PER A LA MILLORA DE LA QUALITAT DE L'ENSENYAMENT

I. EDUCACIÓ INFANTIL, PRIMÀRIA I PRIMER CICLE D'ESO.

PISSARRA 91

Condicions Generals

1. Reducció de l'horari a 18 hores lectives.
2. Dotació de personal laboral i d'Administració.
3. Professorat de PT/AL a tots els centres amb alumnat amb N.E.E. (necessitats educatives especials). Disminució de la ràtio Professorat PT/AL en relació al nombre i característiques de l'alumnat amb N.E.E.
- 4 Reducció de la ràtio en els grups on hi hagi escolaritzats alumnat amb N.E.E.
5. Professorat de suport a la diversitat i problemàtiques d'integració sociocultural i/o lingüística.
6. Un professor per cobrir les substitucions immediates per cada línia completa.
7. Implantació gradual d'equips d'orientació i psicopedagògics als centres, començant ja pels

centres amb dues o més línies i als centres amb alumnat d'ESO.

8. Complement del nivell de destí 24 per a tot el professorat del cos de mestres

9. Inclusió del professorat del cos de mestres en el grup 1 (actual grup A), formant un sub-grup nou. Formació inicial futura a nivell de llicenciatura.

10. Cursos de formació en horari lectiu i de permanència en el centre, prioritzant la formació a centres o el més a prop possible.

11. Cursos de formació per a l'adquisició de les especialitats LOGSE, amb preferència d'accés per al professorat suprimit.

12. No supressió de plantilla en els centres que encara no hagin assolit les plantilles que proposam.

13. Dotació de departaments d'orientació.

A més, i com a necessitats més específiques, reivindicam a:

LOGSE. Així com es vagin duplicant les línies, ha d'augmentar proporcionalment el professorat, afegint-hi un professor més de primària per cada nova línia.

Primer Cicle d'ESO

20. Els centres de primària que també imparteixen primer cicle d'ESO tenen una problemàtica específica afegida fruit de diversos factors tals com: la diferència d'hores lectives d'aquest alumnat, la pròpia organització del cicle, la manca d'espais adequats, manca de professorat especialista en determinades àrees, professorat que ha de compartir docència amb primària, etc.

La Conselleria d'Educació hauria de tenir present aquests i altres factors per tal de per una banda dotar a aquests centres dels recursos humans i materials necessaris i per altre escolaritzar a curt termini a aquest alumnat a centres de Secundària, dins el marc d'un mapa escolar, encara pendent de model definitiu.

Amb caràcter immediat reivindicam:

21. Ràtios màximes de 25 alumnes per grup.

22. Professorat especialista a temps complet d'almenys quatre especialitats. Dotació de professorat de les altres especialitats sense que això suposi en cap cas la desatenció als nivells d'infantil o primària.

23. Reconeixement de la especialitat d'Educació Plàstica i Tecnologia per al professorat del cos de mestres que l'hagi impartida, amb efectes de poder-s'hi adscriure a secundària.

24. Negociació del Decret d'Adscripció en el sentit de no discriminar el professorat en funció de la localitat i establint la condició de suprimit com a caràcter preferent a l'hora de triar plaça.

25. Negociació de la Transitòria IV de la LOGSE en el sentit que les vacants d'aquest cicle es continuïn oferint al cos de mestres, almenys fins que acabi d'aplicar-se de manera generalitzada la LOGSE i l'alumnat d'aquest cicle estigui tot escolaritzat en els centres de secundària.

Educació Infantil:

14. Dotació d'oferta pública suficient de places de 3 anys a tots els centres on hi hagi demanda d'escolarització.

15. Ràtios màximes de 15 alumnes a tres anys i 18 a quatre i cinc anys. Un/una mestre més per cada tres unitats.

16. Un tècnic en Educació Infantil als centres amb alumnat de 3 anys. Si hi ha alumnat amb n.e.e. hi haurà d'haver un nombre superior d'auxiliars tècnics educatius.

17. Professorat de les especialitats LOGSE que incideixin en el currículum d'Infantil.

Educació Primària:

18. Ràtios màximes de 20 alumnes

19. Tants de mestres adscrits a les unitats de primària com unitats hi hagi. Professorat a temps complet de totes les especialitats

II. SECUNDÀRIA

1. Negociació del Mapa Escolar de desplegament definitiu de la LOGSE a la Secundària.
2. Assignació urgent del pressupost necessari per adequar els centres als requisits mínims de la LOGSE i a l'acolliment del 1r Cicle d'ESO.
3. Elaboració d'uns criteris de matriculació, tant per als centres públics com per als concertats, que assegurin la distribució plural d'alumnat a tots els centres sostinguts amb fons públics i que evitin l'acumulació d'alumnat amb especials problemàtiques socials o educatives en uns determinats centres.
4. Tornar a fixar les ràtios d'alumnes per grup dins els límits inicialment establerts per la LOGSE (30 alumnes per grup i 25 si n'hi ha d'integració). Anar tendint cap a ràtios més baixes per facilitar l'atenció personalitzada a l'alumnat: 30 alumnes als batxillerats, 25 a l'ESO i 20 en el cas que hi hagi alumnat d'integració.
5. Màxim de **15/18** hores lectives per a tot el professorat. Això implicarà una major dedicació a l'elaboració de projectes, coordinació didàctica, tutories, activitats complementàries i gestió democràtica del centre.
6. Reducció efectiva d'horari lectiu per a majors de 55 anys perquè es dediquin a altres tasques, sense que això impliqui increment de l'horari de la resta del professorat.
7. Augmentar l'oferta d'optativitat, tant pel que fa a matèries optatives dins la ESO com a itineraris dins els batxillerat, on cal flexibilitzar el nombre mínim d'alumnes per poder impartir una matèria: s'ofertaran optatives amb un mínim de 10 alumnes.
8. Ampliar l'Escola Oficial d'Idiomes de Palma perquè pugui fer front a les demandes de plaça que en aquest moment no es poden atendre. Consolidar les extensions de Menorca i d'Eivissa com a Escoles Oficials independents, ampliant-hi alhora l'oferta d'idiomes a impartir. Creació d'una EOI a Manacor i una altra a Inca. Dotació d'una oferta educativa suficient de Cicles Formatius i d'optativitat als ensenyaments artístics.
9. La primera plaça d'un departament es crearà amb 8 hores i la següent amb 12. Creació de departaments didàctics per a cadascuna de les matèries contemplades en els corresponents decrets d'especialitats.
10. Recuperar els desdoblaments d'aquelles matèries que n'havien tingut i que els havien anat perdent aquests dos darrers cursos: anglès, pràctiques de laboratori de Física i Química i Biologia. Els grups desdoblats tindran entre 10 i 15 alumnes.
11. Preveure desdoblaments de tecnologia que permetin treballar adequadament en els tallers i de música per a certes activitats; avançar cap als desdoblaments d'almenys una hora setmanal en totes les altres matèries on sigui convenient.
12. Dotar els centres de més de 800 alumnes on hi hagi alumnat d'integració amb un segon especialista en psicologia i pedagogia.
13. Dotar els centres amb molt d'alumnat castellanoparlant i els situats en zones turístiques (amb alumnat d'origen estranger) de més professorat de llengua catalana que permeti fer desdoblaments o activitats de reforç. Aplicar la previsió del "curs d'acollida" contemplat a la legislació lingüística vigent.
14. Creació d'un Cos únic dins la Secundària. Equiparació retributiva de tots els docents de secundària al nivell de complement de destí retributiu dels catedràtics (26).
15. Elecció de cursos, torns i horaris atenent, si no hi ha acord, a l'antiguitat i no a la condició de catedràtic/a. El mateix criteri s'ha d'adoptar en cas de supressió de llocs de treball. Elaboració d'horaris a partir de criteris pedagògics i democràtics.
16. Desenvolupar el Reglament Orgànic de Centres d'acord amb els principis de gestió i participació democràtica. Elecció democràtica de tots els càrrecs.
17. L'antiguitat en el Cos, la permanència en el centre i la formació del professorat han de constituir el pes fonamental del barem del Concurs de Trasllats. Ens oposam a la puntuació

per càrrecs directius, càrrecs a l'Administració i condició de catedràtic. Reivindicam la puntuació per expectativa de destí i serveis interins.

18. Inclusió en el Concurs de Trasllats de totes les vacants existents en els centres. Elaboració de plantilles orgàniques d'acord amb les necessitats reals.

19. Incrementar l'oferta de Cicles Formatius allà on hi hagi demanada no coberta, flexibilitzant-ne també els mínims, especialment a Menorca i Eivissa-Formentera.

20. Desdoblements en els mòduls pràctics dels Cicles Formatius. Cal recordar que aquests desdoblements existien en l'antiga FP.

21. Reducció de 6 hores per als tutors de formació en centres de treball.

22. Reconeixement de la titulació requerida per a l'accés a la interinitat a l'hora de presentar-se a oposicions.

Resoldre la problemàtica del professorat tècnic que va accedir a interinitat amb FPII reconeixent-los la titulació per equivalència a través de l'experiència, tant per continuar ocupant una interinitat com per accedir a funcionari de carrera.

23. No modificar la dedicació del professorat que imparteix mòduls dins el segon any en els Cicles Formatius de dos anys de durada perquè el tercer trimestre es dedica a impartir classes de repàs per als alumnes que no han assolit les capacitats terminals previstes i no han accedit per tant a la fase de pràctiques.

24. Pla de perfeccionament i formació permanent del professorat de FP suficient, ampli i adequat a les necessitats educatives per a aquest tipus d'ensenyament, que es desenvolupi a les Illes sempre que sigui possible i si no a través de convenis amb el MEC o amb les administracions autonòmiques amb competències educatives.

25. Garantia d'estabilitat en el centre o, almenys, a la localitat, per a tot el professorat. Evitar al màxim la figura del professorat desplaçat i preveure solucions eficaces per a aquells/es que es trobin en aquesta situació: supressió oficial de la plaça sense haver d'esperar 3 anys, acumulació immediata de la puntuació amb la qual es va accedir a la plaça que s'ha quedat sense horari, dret preferent a localitat i a zona...

ENSENYANTS SOLIDARIS / STEI

PROGRAMA DE SOLIDARITAT I COOPERACIÓ AMB AMÈRICA LLATINA

ESTIU DEL 99

Des de l'estiu del 95 fins ara més de cinquanta professors i professores de les Illes han dedicat part de les vacances al Programa de Solidaritat i Cooperació amb Amèrica Llatina: Ensenyants Solidaris / STEI.

El Programa segueix endavant i des d'ara volem començar a planificar la cooperació pel proper estiu. Per això, tots aquells afiliats a l'STEI que pugueu estar interessats en participar-hi, us podeu posar en contacte amb nosaltres durant aquest primer trimestre i fins a finals del mes de gener del 99.

CURSOS PER AL PROFESSORAT:

LLOC: HONDURES I GUATEMALA
MESSOS: JULIOL I AGOST

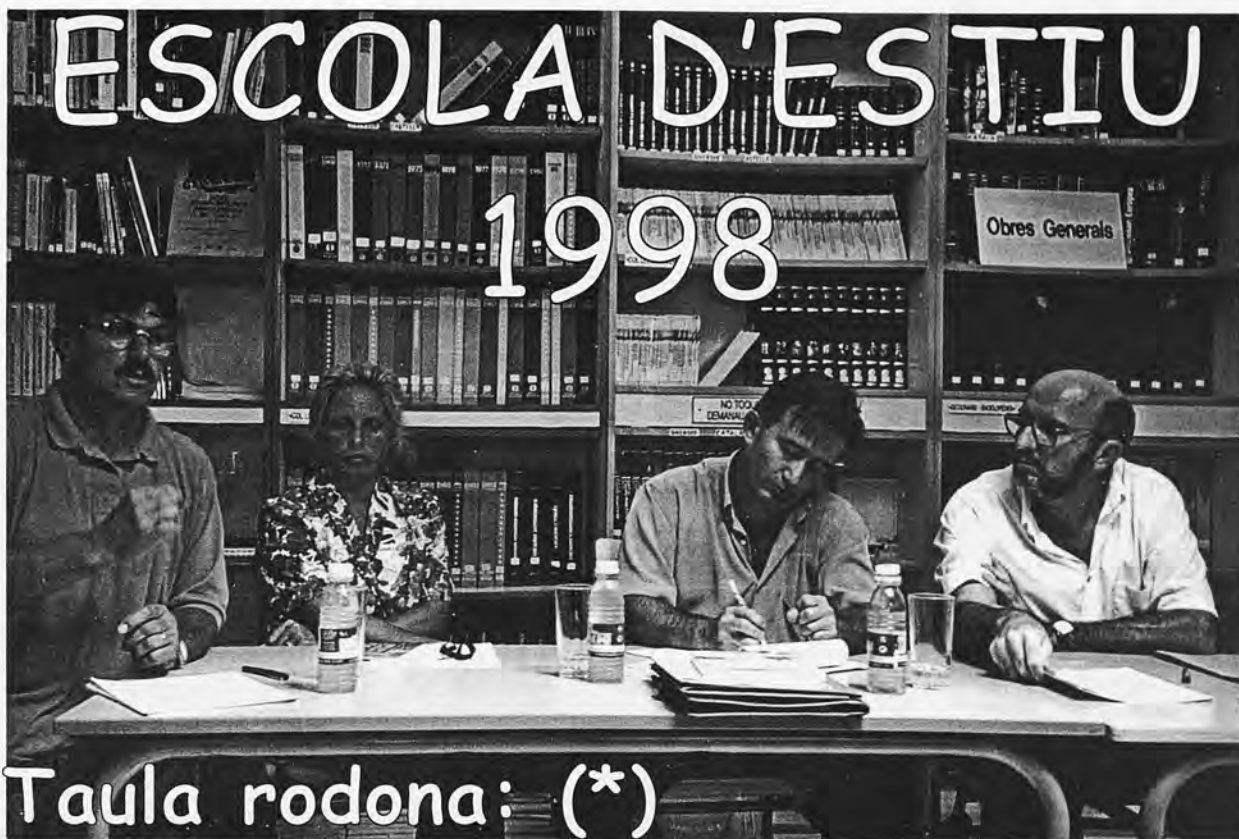
ES NECESSITA PROFESSORAT COOPERANT de Primària i Secundària, de qual-sevol especialitat (preferentment de plàstica, didàctica de la música, didàctica de la geografia, lectoescriptura, etc. a Primària, i de planificació i gestió educativa, planificació i avaluació, innovacions metodològiques, etc. a Secundària).

ORGANITZA:

STEI / COLPROSUMAH / STEG

INTERESSATS/DES:

Possau-vos en contacte amb l'STEI (971 467646) o amb l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics (971 246675)

Taula rodona: (*)

I QUÈ EN FAREM D'AQUESTES TRANSFERÈNCIES QUE JA TENIM A LES MANS ?

Potser aquesta seria la pregunta a la qual tots els participants, conduïts seriosament per Miquel Perelló, han intentat respondre a través de les diferents qüestions plantejades.

En Miquel Perelló va fer palesa la importància de les Escoles d'Estiu quant a lloc de convivència educativa i d'obertura social. Perquè una trobada de mestres a l'Escola d'Estiu té tota la potència que té el treball real, amb tota la raó que dóna el treball de cada dia, els plantejaments pedagògics ben arrelats i possibles. Perquè els mestres no volen ser esclaus de la passivitat funcional o de directrius empresarials, perquè els ensenyants volem ser protagonistes, tenir veu, fer preguntes, discutir, qüestionar i demanar-nos, per què ho feim així.

Els participants, un a un, ens varen comunicar les expectatives, les propostes que esperen dels sectors socials més directament relacionats i de l'administració. Els representants de la Conselleria ens varen comunicar els plans immediats i de futur.

Carme Oliver, professora i directora de l'IES Pau Casesnoves espera aconseguir un ensenyament de qualitat. Explica que per aconseguir-ho es necessita tenir una oferta educativa més àmplia i no només la reglada, establir relacions amb els sectors implicats (escoles de primària, UIB, empresa), major participació de la comunitat educativa, una formació dels docents d'acord amb les necessitats educatives actuals, crear en els centres una cultura per a l'avaluació.

Joan Pons, president de FAPA de Mallorca i de COAPA, demana un major contacte amb la Conselleria per organitzar el curs escolar, en especial, la preparació de les eleccions als Consells Escolars en el primer trimestre del curs. Dels pares i mares espera una major implicació en l'educació dels seus fills, i de les APAs, una major participació.

Per la seva banda, la FAPA ha programat per al proper curs potenciar escoles de pares, elaborar un llibre blanc de les APAs, cursos per a candidats als consells escolars, xarxa informàtica connectada a la Conselleria per poder estar al dia.

Pere Polo, secretari general de l' STEI, demana de la Conselleria unes jornades de reflexió de tots els sectors educatius per arribar a un consens sobre el concepte de *qualitat d'educació*. Demana que el curs comenci amb normalitat, això vol dir, entre altres coses, que els centres han de tenir el professorat necessari des de l'inici del curs.

Espera aconseguir la revalorització del treball docent, que en aquest primer mig any de transferències s'ha vist molt desfavorida. Les declaracions constants del Conseller d'Educació sols han capgirat la realitat del que es negociava amb l'únic fi de dividir la comunitat educativa. Cal dir que l'únic aconseguit ha estat el pacte d'estabilitat dels interins.

Manifesta la necessitat d'un bon pla de formació dins l'horari lectiu o de permanència al centre. Així s'aconseguirà, a més a més, una major contractació de professorat.

Dels pares i les mares espera una bona relació amb el professorat cercant un diàleg constant previ a les grans decisions.

Del professorat cal esperar una major implicació en el sistema educatiu, per superar la individualitat.

Miquel Sbert, director general d'Ordenació i Innovació, com a representant de la Conselleria d'Educació considera aquests primers sis mesos de transferències com a etapa de recepció d'allò que ja existia amb un seguit de problemes que anomena *arqueològics*. Les expectatives per rebre les transferències eren molt grans per part de la comunitat educativa, amb moltes ganes de gestionar-les bé.

El curs 1998/99 és el punt clau. Els components contemplats seran recursos humans, materials, legislatius, pedagògics i de participació.

Es té el repte d'aconseguir disminuir la distància que hi ha entre allò que mana la LOGSE i la realitat d'aquí. Es treballa intensament per disminuir aquesta distància, en primer lloc, en matèria de recursos humans.

Una altra forma de disminuir aquesta distància és el pressupost destinat a obres als centres de primària i secundària durant aquests sis mesos, que puja a mil sis-cents milions de pessetes, a més de totes les obres que s'estan rea-

litzant de nous centres, i del conservatori de Palma, que puja en total als sis mil milions de pessetes.

Un altre element treballat és el de les negociacions sobre les retribucions del professorat.

L'objectiu de tot aquest treball és que el curs, a nivell de funcionament, sigui allò que pot ser.

A l'àmbit no econòmic hi ha tot un seguit de matèries per treballar.

El desplegament curricular de les diferents etapes. Se signarà un conveni amb la UIB per coordinar el procés de realització.

Definir el que és *qualitat de l'ensenyament*.

Plantejament d'un pla estratègic de la formació professional amb projeccions externes dins el mercat laboral i desplegar el Pla Nacional de Formació Professional.

Quant a formació del professorat, s'han elaborat unes línies bàsiques d'actuació que properament es presentaran als sindicats.

I queda pendent la projecció de l'ús de noves tecnologies i la creació del Consell Escolar de les Illes Balears.

Col·loqui

Durant el Col·loqui s'ha manifestat per part de participants i assistents el temor a la pèrdua de qualitat de l'ensenyament públic com a conseqüència de la selecció de l'alumnat que possibilita l'actual sistema per part dels centres concertats. S'ha demanat al representant del Conseller que es prenguin mesures per solucionar-ho. □

(*) *Del Diari de l'Escola d'Estiu de Mallorca*

L'ACORD DE CENTRES EN CRISI I LA RECOL·LOCACIÓ DEL PROFESSORAT AFECTAT

El compromís iniciat a l'any 1986 entre sindicats representatius de l'ensenyament privat, l'Administració educativa i les patronals del sector s'ha anat complint any rera any, amb més o menys satisfacció per part d'uns i altres. També cal ressaltar que, a mesura que han anat passant els anys, aquest compromís s'ha fet més "light".

A la nostra Comunitat el tancament d'aules, quantitativament, ha estat reduït. Els primers anys, les vacants de professorat de suport eren cobertes pel professorat provinent de la Comunitat de Madrid, la més afectada per la crisi. Així alguns grans centres de l'ensenyament concertat veren augmentada la seva plantilla, són els casos de Sta. Mònica, La Salle, Sagrat Cor, Sant Pere, Sant Josep Obrer, el CIDE, Sant Agustí, etc.

En tancar Sant Vicenç de Paül d'Eivissa, Ca'n Domenge, Sant Lluís, Sant Francesc a la barriada de Santa Catalina de Palma, la crisi es feia ja evident. Si hi afegim les aules que s'han tancades per disminució d'alumnat, per reestructuració de LOGSE i per malversació i deute públic (cas de l'Acadèmia Ceta) el problema ja és ben innegable.

El manteniment de la feina ha estat i és una de les reivindicacions essencials de l'STEI. Fins l'assumpció de les competències educatives, l'STEI ha lluitat per fer complir la filosofia dels acords de centres en crisi que es signaven sense la seva presència ni representativitat a Madrid. Mitjançant aquests acords l'STEI ha lluitat aferrissadament perquè tot el professorat que ha perdut la seva feina per expedient administratiu i, tenguès la titulació adient, es recol·locàs.

Ja amb competències educatives, l'acord de recol·locació s'havia de negociar entre els sindicats, la Conselleria i les patronals. Malgrat no s'hagi negociat directament entre les parts, el que sí podem dir és que els arguments defensats per l'STEI i seves les aportacions a aquest acord han estat recollides i l'han fet possible.

El punt negatiu de l'acord serà la sortida que es donarà al professorat provinent de l'extingida Formació Professional, la titulació dels quals no és recollida per la LOGSE. És per això que instam a l'Administració educativa perquè elabori una normativa que permeti que aquest professorat, que s'ha pogut mantenir a la xarxa pública, seguir amb la seva provada tasca educativa.

5 D'OCTUBRE 1998 DIA MUNDIAL DELS DOCENTS

Som cinquanta milions en tot el món. Cinquanta milions de docents que dia a dia intentam assegurar l'ensenyança dels nins i nines, malgrat la pobresa, les crisis i la violència.

Aquests homes i dones, d'onsevulla que siguin, solen coincidir en les dificultats quotidianes en què es troben.

Però, malgrat les recomanacions de la UNESCO i de l'Organització Internacional del Treball, la situació no fa més que empitjorar. Els baixos salaris, la manca de mitjans i de formació, la sobrecàrrega d'honoraris, tot junt fa que la professió docent sigui un sacerdoci.

Per a més informació:

EDUCATION INTERNATIONAL
155, boulevard Émile Jacqmain (8).
1210 Brussels Belgium
Tel: +32 2 224 0611
Fax: + 32 2 224 0606
E-mail: educint@infoboard.be
Internet: <http://www.ei-ie.org>

Treffpunkt

El primer llibre d'alemany
produït i editat a les nostres illes,
destinat als estudiants de les Balears,
elaborat per gent d'aquí
i per a la gent d'aquí

*En dues versions: per a classe i per a
estudi autònom;*

*contextualitzat en situacions de les
Illes Balears;*

*enfocat i basat en situacions reals
de comunicació;*

seqüencial per tasques.

Material complementari:

- Material fotocopiabable
- Transparències

Versió bilingüe Alemany-Castellà

Tindrà continuïtat a nivell II i III

Per a sol·licitar una mostra informativa, con-
tactau ISI indicant el vostre nom, adreça i
centre d'ensenyament.

ISI

Idiomes a mida

Alfèrez Quetglas Ferrer, 23
PALMA 07010
Tel./FAX 75 04 86
E-mail isi@jet.es

Consulti la nostra llista de material complementari
per a l'ensenyament de l'alemany i l'anglès:
Transparències, material fotocopiabable, jocs
Mòduls específics: Hosteleria, banca, comerç

Materials i ajudes didàctiques per a l'ensenyament de l'anglès a nens de 3 a 7 anys

d'activitats dins l'aigua, l'eix vertebrador el composaran les activitats recreatives.

Un aspecte que haurem de tenir molt en compte a l'hora de dissenyar activitats aquàtiques recreatives serà el diferent nivell de domini del medi aquàtic dels participants. Seria ideal que als sis anys -edat en què comença l'educació primària- tots els nins i nines tenguessen ja un cert domini del medi. El que cal evitar especialment és que tanquem l'activitat a aquells que no tenen un nivell que els permeti una certa autonomia dins l'aigua. Per això, hem de preveure activitats senzilles i tipus d'ajuda adequats, amb l'objectiu que puguin participar i que fins i tot els suposi la passa inicial cap a l'adquisició d'aquest primer nivell elemental. En cap cas hem d'oblidar que es tracta d'una activitat a l'abast de tothom.

Un altre aspecte que haurem de tenir en compte és la metodologia. És clar que si ens proposam un objectiu global i evitam una especialització excessiva no podem emprar un mètode exclusivament analític. Cal evitar en aquestes etapes la repetició contínua d'exercicis que ens portin a un automatisme contrari al nostre objectiu educatiu y recreatiu. Si arriba el moment i per ensenyar la tècnica correcta dels estils natatoris, haurem de fer servir un mètode analític, però com que aquest no és el nostre objectiu propo- sam un treball global de familiarització, de propulsió, d'immersió, de salts i de girs.

Dins el mètode global propo- sam el model d'ensenyament i aprenentatge per descobri- ment a través del qual els nins i nines puguin explorar nous moviments, experimentar noves sensacions, desco- brir, inventar i crear.

3.- L'aigua, un espai per descobrir

Ha quedat clar fins ara que el protagonista del procés d'a- prenentatge en el medi aquà- tic no és l'educador sinó el nin. Ara bé, això no ens ha de fer caure en el parany de pen- sar que no és necessària la figura de l'educador en tot aquest procés. Qualsevol per- sona que ensenyi en el medi aquàtic ha de saber què desco- brirà aquell que aprèn, així el podrà guiar al llarg de tot el procés:

Dins el nostre programa educatiu d'activitats dins l'aigua, l'eix vertebrador el composaran les activitats recreatives.

- Es trobarà amb una primera fase de por que s'anirà supe- rant a mesura que es va asso- lint un major grau de segure- tat en el medi. En el principi cal proposar tasques molt senzilles que amb tota segure- tat podran esser resoltes pel qui s'inicia en el medi aquà- tic.

- Experimentarà un tipus de força diferent: el cos pesa menys, un equilibri nou que si es perd s'ha de saber recupe- rar, transportar persones i coses amb una facilitat impensable en el medi terrestre, surar primer amb ajuda i després sense.

- Es toparà amb una resistèn- cia a l'avanç. Això produirà un temps d'execució més lent. Com més et mous, més gran és la resistència.

- En la propulsió descobrirà la pressió que fan els segments corporals per avançar dins l'aigua.

- La gran quantitat de posi- cions que pot adoptar el cos dins l'aigua. Normalment ens movem en posició vertical. En el medi aquàtic podem experi- mentar infinitat de posicions diferents.

- Arribarà a experimentar que l'aigua pot tenir vida pròpia, pot formar corrents, pluges, onades, remolins...

Aquests són alguns dels des- cobriments que el nin ha d'a- rribar a assolir a través d'una pràctica educativa-recreativa sense perdre de vista que cada individu té un estil propi de moure's que diu molt sobre si mateix si ens aturam a ana- litzar-lo.

Gràcies a aquests descoברי- ments, els nins poden arribar a propulsar-se espontàniament dins l'aigua. A partir d'aquest moment podem ensenyar al- gunes tècniques de la natació o propulsions específiques. El propòsit serà acomodar la tèc- nica a l'individu i no a l'in- revés. □

BIBLIOGRAFIA

AA.VV.

Actividades acuáticas para la rehabilitación de minusválidos. Ministerio de Asuntos Sociales INSERSO. Madrid 1994.

AA.VV.

Ponencias del IV Congreso técnico de natación. Sevilla 1983.

ABOY, ADORACIÓN.

Programas recreativos en el agua. Centro Natación M86 Campaña de natación. Madrid. 1989.

CONDE PÉREZ, ENRIQUE i ALT.

Educación en la primera infancia a través del medio acuático. Real Federación Española de Natación. Madrid 1986.

DEL RIEGO CORDON, Ma LUISA.

El agua, fuente de juventud. A la revista Agua y Gestión núm 41. Gener-Març 1998.

MIRÓ SELLARES, PERE i ALT.

Curso de monitor de natación. Escuela Nacional de Entrenadores. F.E.N. Madrid 1988.

SABATER, ESPERANÇA..

Programa de natación. Federación Balear de Natación. Palma 1995.

SOTO ROSALES, ANTONIO.

Educación física en niños con necesidades educativas especiales. Universidad de Huelva. 1996.

1 Comença a esser important la bibliografia que fa referència a les possibilitats educatives del medi aquàtic. Les experiències que aquí exposam les podeu trobar a: CONDE PÉREZ, ENRIQUE i alt.- Educación en la primera infancia a través del medio acuático. Real Federación Española de Natación. Madrid 1996. DEL RIEGO CORDON, Mª LUISA.- El agua, fuente de juventud. A la revista Agua y gestión núm. 41 Gener-Març 1998. TIERRA ORTA, JOSÉ y GALLEGO ANTONIO, JOSÉ.- Enseñanza de la natación en el caso de un niño con problemas motóricos. a Educación física en niños con necesidades educativas especiales. Universidad de Huelva. 1996.

2 DELGADO DE MOLINA, GASPAR.- El deporte como parte del sistema de la educación física. a Ponencias del IV Congreso técnico de natación. Sevilla 1983.

El fet és que es té en compte aquest perill però no s'evita. En el IV Congrés tècnic de natació celebrat a Sevilla fa més de quinze anys ja es parlava de l'excessiva especialització primerenca dels nadadors i nadadores, però de fet aquesta tònica continua.

3 Un tema d'estudi interessant seria la relació entre a) l'actitud dels pares que inciten els seus fills a rendir al màxim deixant de banda l'aspecte educatiu de l'esport escolar i b) la incidència (tensió, angoixa,...) que aquesta postura té en el joves esportistes.

4 MIRÓ SELLARES, PERE i alt.- Curso de monitor de natación. Escuela Nacional de Entrenadores F.E.N. Madrid 1988.

Informàtica Ciutat

*Servei tècnic
Venda d'ordinadors
Servei a domicili*

**EL MILLOR EN
HARDWARE & SOFTWARE**

Tel: 971-28 98 98
fax: 971-46 16 94

C./ De la Balanguera, 10 - baixos
07011 - Palma de Mallorca

Les danses col·lectives a l'Educació Física escolar

Francisca Maria Jaume Sastre, Heracli Portas Fuestespina.
Mestres d'Educació Física

INTRODUCCIÓ.

L'objectiu de les nostres sessions amb les danses col·lectives i de les d'Educació Física (EF) en general, és la formació integral de cada un dels alumnes,

respectant les seves característiques, necessitats, interessos i ritmes propis d'aprenentatge.

En el treball de les danses col·lectives des d'una perspectiva educativa a l'EF, el procés

d'aprenentatge de cada alumne, està per sobre la "dansa", entesa com una coreografia estructurada i acabada, tal com sempre s'ha ballat. L'objectiu, per tant, no és que coneguin i ballin bé la dansa.

Aquesta proposta educativa de les danses que suposa una forma de treballar un contingut des de l'Educació Física, va ser introduïda a Mallorca per Alfredo Larraz (professor d'EF al CP San Juan de la Peña, de Jaca) als tres cursos impartits des de l'any 1.993, als Centres de Professors de Palma i d'Inca.

Les danses col·lectives com contingut curricular, està inclòs dins el Bloc "*El cuerpo y el movimiento como medio d'expressión*"; que és un dels que tradicionalment menys s'ha treballat a l'EF escolar. Encara que un dels objectius d'aquest bloc de continguts és expressar-se i comunicar-se a través del cos, també amb les danses col·lectives es treballen un ampli ventall d'objectius específics de la nostra àrea, dels quals en parlarem a continuació. En destacaríem un, que des del nostre punt de vista, és l'objectiu prioritari, el de potenciar i millorar les relacions dins el grup: relacions de cooperació i col·laboració.

OBJECTIUS.

Els objectius generals d'àrea i d'etapa, són els que donen sentit a la proposta que presentem i estan implícits al capítol que dedicarem a la metodologia.

A continuació enumerem alguns dels objectius de l'àrea relacionats amb aquest tipus de continguts, que es poden treballar amb les danses col·lectives:

- Conèixer millor i acceptar les possibilitats i limitacions del propi moviment.
- Millorar les capacitats de percepció i estructuració temporal:
 - *Noció de duració (compàs, frase musical)*
 - *Noció d'ordre (estructura rítmica i estructura de la dansa)*

- Millorar les capacitats de percepció i estructuració de l'espai:

- *Espai propi: Situació d'un mateix dins l'espai.*

- *Espai proper: Situar-se dins l'espai en relació a la parella de ball.*

- *Espai comú: Situar-se dins l'espai en relació al grup.*

- Millorar les habilitats motrius:

- *Desplaçaments utilitzant passes espontànies i passes específiques de les danses.*

- *Girs*

- Ajustar el propi moviment al temps: ritme, correspondència moviment-temps...

- Ajustar i adequar el propi moviment al de la parella i/o al del grup.

- Millorar les capacitats sociomotrius (progrés en la socialització):

- *Millorar la comunicació entre els diferents membres del grup.*

- *Acceptar i respectar als companys.*

- *Millorar les relacions de col·laboració i cooperació dins el grup.*

- Experimentar el plaer de ballar individualment, en parella, en grup...

- Millorar les capacitats cognitives: *La memòria, l'observació, la comparació, la creativitat, la capacitat de simbolitzar, la representació mental, la generalització, l'anticipació.*

- Millorar les capacitats expressives.

- Desenvolupar una actitud desinhibida davant el treball amb les danses..

METODOLOGIA.

Quan proposam una sessió de danses col·lectives, amb coherència amb els objectius d'etapa i d'àrea relacionats amb aquest contingut, hem de tenir present:

- La importància de l'actitud del professorat davant l'alumnat, per a crear el clima de seguretat, confiança, tranquil·litat... necessari per l'assoliment dels objectius.

. El procés d'ensenyament-aprenentatge. El que proposam està caracteritzat pels següents principis metodològics:

a) La forma com ensenyarem o treballarem una dansa depèn dels objectius concrets de l'àrea d'EF que ens proposem, de l'experiència acumulada dels alumnes i de les característiques de la dansa. Així els objectius condicionen la dansa a aplicar i les activitats o metodologia concreta a seguir.

En el treball de les danses col·lectives des d'una perspectiva educativa a l'EF, el procés d'aprenentatge de cada alumne, està per sobre la "dansa", entesa com una coreografia estructurada i acabada, tal com sempre s'ha ballat.

b) Es requereix la participació de tots, independentment de la seva habilitat i **es cerca l'èxit del grup i de cada un a totes les activitats**. (Aquest fet és característic en el treball de les danses, ja que l'èxit del grup depèn de l'èxit de cada individu. La realització de la dansa final és igual per a tots). El que pretenem és

desenvolupar una **actitud desinhibida** davant el treball amb les danses. Per aconseguir-ho:

- **Partirem del que ja saben** (per exemple passes naturals o espontànies com: caminar, córrer, botar...), així augmentarem la confiança que l'infant té en si mateix i l'introduïrem sense dificultat al món de la dansa.

- **Partirem de situacions lúdiques i motivadores**, perquè experimenti el plaer de ballar. Aquest plaer si es manté al llarg de les sessions, ens durà a ballar bé i el ballar bé ens produirà plaer.

Per aquests motius, les primeres danses treballades seran senzilles amb passes espontànies o naturals, on l'infant ajusti sense dificultat el seu moviment, al temps i amb una organització espacial, també, senzilla. (Danses joc, danses d'animació, jocs amb música...)

- La dansa s'ha d'adaptar al nivell d'habilitat del grup.

- El mestre, ajudarà a resoldre problemes, si sorgeixen, en els diferents grups o individualment, ja que és important que l'infant i el grup progressi i no es quedi en la dificultat, fet que pot desactivar-lo.

c) Proposarem un treball basat en al **resolució de problemes i/o l'aprenentatge guiat**, (aprenentatge per descobriment enfront de l'aprenentatge per reproducció de models) on s'anirà treballant els diferents continguts, (passes, temps, espais...) a través de l'experimentació de les diferents danses, descobrint totes les possibilitats de passes, de direccions, d'agrupaments, coreografies...(Veure model de treball amb una dansa: Five Foot Two).

Hi ha danses, que ens pot interessar introduir, que per les seves característiques (es

ballen amb passes específiques o complexes) no permeten ser treballades aplicant l'aprenentatge per descobriment, en aquests casos, les ballarem a partir de la imitació del gest, de la imitació d'un model.

d) Del treball individual s'ha de passar a **compartir els descobriments** amb els altres (formant parelles, petits grups, grup-classe). Amb el treball en grup es pretén que comparteixin aprenentatges, que arribin a acords, que s'ajudin, que creïn junts... Quan es treballa i balla en parella, introduïm canvis de parella per tal que tots es relacionin.

En definitiva, volem potenciar relacions de **cooperació i col·laboració** entre tots els membres del grup.

e) Una vegada que els nostres alumnes han treballat i coneixen cada un dels continguts de les danses, anirem introduint altres tipus de treballs, en petit grup, com per exemple:

- **Modificar una dansa coneguda totalment o parcialment.** Els alumnes ja coneixen l'estructura musical i la coreografia final de la dansa, a partir d'aquí podem:

- **Modificar les passes, la posició del grup dins l'espai,**

les direccions en els desplaçaments i/o les maneres d'agafar-se...

- **Ballar una dansa a partir de la seva descripció.** Els proporcionam la música i la descripció per escrit d'una dansa (amb una simbologia i codificació ja treballades), el treball consisteix en desxifrar la descripció per a ballar en grup tal com s'hi indica.

- **Creació d'una dansa:** Proporcionam al grup la música amb una determinada estructura musical que han de descobrir per a després crear una coreografia pròpia que s'hi ajusti.

LA PROGRESSIÓ EN EL TREBALL DE LES DANSES.

La progressió del treball de danses amb els alumnes d'E. Primària a les sessions d'EF, depèn de varis factors:

- *Nivell maduratiu dels membres del grup.*
- *Cicle i/o nivell on s'inicià el treball.*
- *Grau d'experiència del grup.*
- *Continuïtat en el treball.*

El nivell de dificultat en la realització de les activitats del

procés d'ensenyament i aprenentatge de les diferents danses col·lectives, està en relació al nivell maduratiu i d'habilitat de l'alumnat. Per aquest motiu, proposam que al primer cicle de l'EP, treballar prioritàriament danses senzilles amb l'objectiu "d'introduir al món de la dansa" i de trobar el plaer de ballar, deixant el treball sobre els continguts concrets de les danses col·lectives (veure il·lustració) per als següents cicles.

Exemple de progressió, segons els objectius i continguts, per a 2n i 3r cicle de l'EP:

Inici del treball:

- Jocs amb música.
- Dansa d'animació senzilla.
- Dansa joc.

Treball específic dels continguts de l'Educació Física.

- Danses que faciliten el treball de la frase musical i l'estructura de la dansa.
- Danses que facilitin el treball les diferents passes espontànies.
- Danses on es treballi l'espai proper (parelles).
- Danses on es treballa l'espai comú. (coreografia)
- Danses on aparegui dificultats d'espai propi (passes específiques...)
- Danses on aparegui una dificultat en el temps (estructura rítmica...)
- Danses on la dificultat es trobi a l'espai proper.
- Danses on la dificultat es trobi en l'espai comú (coreografia): Diferents agrupaments: parella, trio, grups de quatre...
- Danses amb diferents distribucions inicials i diferents direccions dins l'espai.
- Ballar una dansa a partir de la descripció per escrit.

- Modificar o transformar una dansa coneguda total o parcialment.
- Crear una dansa a partir de una música.
- Descriure una dansa creada per ells mateixos.

Dins aquest treball específic dels continguts, s'han d'intercalar jocs amb música, danses d'animació i/o danses-joc, a l'inici de les sessions o en altres moments, per ajudar a mantenir el plaer de ballar al llarg de tota la seqüència d'activitats.

MODEL DE TREBALL AMB UNA DANSA: FIVE FOOT TWO.

Situació didàctica de la sessió:

Alumnes de 5è que ja han treballat les diferents passes espontànies i els conceptes de: "frase musical" i "estructura de la dansa".

- Diferenciar les frases musicals.
- Crear una dansa per parelles, grup de 4 i grup-classe
- Millorar les relacions de cooperació i col·laboració entre els membres del grup.
- Experimentar el plaer de ballar.

Propostes de treball (metodologia concreta per aquesta dansa)

Presentam la dansa i l'escoltam.

**TEMPS-MOVIMENT: CERCAR CORRESPONDÈNCIES.*

Activitats Individuals:

· Ballam la dansa provant cada una de les passes que ja coneixem.

· Escoltam la música i a cada canvi de frase, canviem de passes: salticat (paseig saltat), polca...

· Ballam la dansa amb passes de marxa.

Quantes passes podem donar dins cada una de les frases

Correspondència temps-moviment Frase musical							
8 T							
1T marxa	1T marxa	1T marxa	1T marxa	1T marxa	1T marxa	1T marxa	1T marxa
2t polca		2t polca		2t polca		2t polca	

Condicions de la sessió:

CP: Santa Catalina.
Núm. Alumnes: 22
Espai: aula usos múltiples.
Temps: una sessió d'una hora.

Objectius:

· Ajustar el propi moviment al temps: Correspondència temps-moviment.

musicals?: 8 passes. (ja sabem que cada passa correspon a un temps musical).

· Ballam la dansa amb passes de polca.

Quantes passes podem donar dins cada una de les frases musicals?: 4 passes.

Quants de temps musicals hi ha a cada pas de polca ? : 2 temps.

***TEMPS: ESTRUCTURA MUSICAL DE LA DANSA.**

Activitats:

- Anem a descobrir l'estructura musical de la dansa.

Ja sabem que cada frase té 8 temps. Quantes frases musical té la dansa?

Escoltam la música i sense desplaçaments, amb ajuda del mestre/a descobriran l'encadenament de les frases.

- Ens fixarem amb la primera i segona frase musical. És la mateixa que es repeteix o és diferent?:

L'encadenament serà:

Frase musical					
8 T					
2T polca	2T polca	1T marxa	1T marxa	1T marxa	1T marxa
2T polca	1T marxa	1T marxa	2T polca	1T marxa	1T marxa
1T marxa	1T marxa	2T polca	2T polca	2T polca	

- Escoltam les 3 primeres frases musicals. L'encadenament serà?

- Escoltam fins la quarta frase. L'encadenament serà?

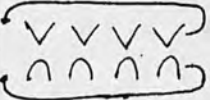

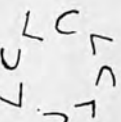

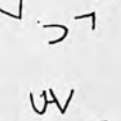
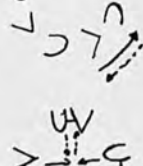

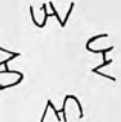

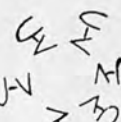
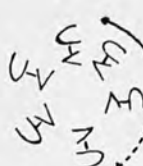
- Es segueix fent el mateix treball fins a la vuitena frase i arribarem a la conclusió que l'encadenament de la dansa és :

***ESPAI PROPER-ESTRUCTURA RÍTMICA-ESPAI COMÚ.**

Activitats per parelles:

- Combinant passes de marxa i polca, cada parella ha de ballar la dansa respectant les frases musicals.

De quantes maneres podem ballar cada frase musical ?

CONTINGUTS			SIMBOLOGIA PER A LA DESCRIPCIÓ DE DANSES		
			EXEMPLES		
ESPAI	TEMPS	PASSES	FORMES D'AGAFAR-SE	COL-LOCACIÓ INICIAL	EVOLUCIONS
Espai propi	Frase	Naturals o espontànies: marxa passeig saltat polca		1 home 2 dona	
Espai proper (parella)	1/2 frase				
Espai comú (coreografia)	1/4 frase		Específiques: combinació de naturals. Necessiten representació mental		
	Compàs				
	Estructura rítmica				
	Encadenament frases				
					

Exemples: (Estructura rítmica).
 2 polques, 4 marxes.(8 temps)
 1 polca, 2 marxes, 1 polca, 2 marxes. (8 temps)
 2 marxes i 3 polques.(8 temps)
 - Cada parella n'ha d'elegir una.

Activitats amb grups de 4
 (s'agrupen les parelles).

- Cada una de les parelles balla davant l'altra parella, il·lustrant "l'estructura rítmica" que ha elegit.
- Entre les dues parelles n'elegiu una i la ballau els quatre.

Activitats de tot el grup classe.

- Cada petit grup balla davant els altres "l'estructura rítmica" que han elegit.
- Entre tots n'elegim una.
- Elegim, també, una posició inicial del grup per a ballar-la.
- Ballam la dansa tots junts.
- En acabar mostrem als alumnes com es balla la dansa tal com és ballada popularment i comparem les diferències i semblances amb la que ells han creat i ballat.□

BIBLIOGRAFIA

ALFREDO LARRAZ URGELES,
 Apunts (no publicats) dels curs realitzat al CPR de Palma.(1993)

Seminari del CPR de Palma sobre: Danses Col·lectives a l'Educació Física.
 (1.994). Apunts (no publicats).

MEC
 Educació Física. Primària (1.992). Madrid.

Jesús GLARIA SANTAMARIA.
 Presentación archivo audiovisual de danzas internacionals y de Navarra. Módulo de Educación Física.
 Curso 1.993-94. Pamplona.

VICIANA V. i ARTEAGA M.
 Las actividades coreogràficas en la escuela. Danza, Bailes, Funky, Gimnasia-Jazz.

EL VIATGE DEL SEUS SOMNIS AL SEU ABAST AMB

SERRA NORD
 NOUS CAMINS PER VIATJAR

C/ 31 de Desembre, 12 - 07004 PALMA
 tel.- 20 46 00 - fax.- 20 44 50

PERQUÈ ELS OFERIM
 ELS MILLORS VIATGES
 ALS MILLORS PREUS!!!

AMB LA QUALITAT DE **Famuntana** BAL 078 MM

ESPECIALISTES EN ARTICLES
 DE MUNTANYA, CAMPING,
 ESQUÍ I ESCALADA

ES REFUGI

Via Sindicat, 21 pati interior.
 (antic edifici del
 Sindicat Forà)

Telèfon 971 71 67 31
 07002 Ciutat de Mallorca

T'EQUIPAM PER A L'AVENTURA

Les activitats i els jocs de lluita a l'escola (Una justificació i proposta metodològica)

Lluc Mas Pocoví

Professor d'Ensenyament Secundari i Mestre-Entrenador Nacional de Judo i d'Aikido

1. INTRODUCCIÓ

Les activitats i els jocs de lluita ens poden proporcionar tota una sèrie de recursos que ens permetran dirigir l'excés d'energia dels nostres alumnes cap a l'aprenentatge d'un conjunt d'activitats que, juntament amb les normes que li són implícites, poden contribuir a la inhibició de les tensions acumulades en el cas d'alguns i a la superació de la timidesa i/o introversió en el cas d'altres.

Però, què entenem per activitats i jocs de lluita a l'escola? Fonamentalment ens referim a aquelles conductes motrius no necessàriament d'oposició dutes a terme per dos o més participants amb una intencionalitat clarament lúdica i/o d'esbarjo i on el seu l'objectiu és el d'immobilitzar, desequilibrar o tocar al company-adversari mitjançant unes tècniques bàsiques que permeten la seva aplicació a l'àrea d'Educació Física.

El potencial que duen implícites aquestes d'activitats va

molt més enllà de la riquesa psicomotriu i de la millora del bagatge d'estereotips motors. Es fa també necessari parlar de les seves possibilitats sociomotrius i educatives.

L'enfocament que proposem ens permet parlar de les activitats i els jocs de lluita com agents educatius i recursos didàctics en el context de la LOGSE d'acord amb els següents objectius:

1. Contribuir al coneixement de les possibilitats i limitacions personals, respectant les dels companys, i arribant a un nivell d'autoexigència en funció d'aquestes.
2. Contribuir al manteniment i millora de la salut mitjançant l'interiorització d'hàbits posturals correctes i també d'higiene.
3. Fomentar l'esperit de col·laboració i cooperació.
4. Millorar la capacitat de resoldre problemes motors.

Les activitats i els jocs de lluita ens poden proporcionar recursos que ens permetran dirigir l'excés d'energia dels alumnes cap a l'aprenentatge d'un conjunt d'activitats que poden contribuir a la inhibició de les tensions acumulades i a la superació de la timidesa i/o introversió.

5. Augmentar el repertori de conductes motrius.

6. Millorar les diferents capacitats perceptives, i per tant, la capacitat d'observació.

7. Valorar l'activitat física com a mitjà de relació amb els altres i concretament les activitats de lluita com elements socialitzadors.

Com podem observar, aquests objectius estan directament relacionats amb els Objectius Generals d'Etapa i de l'Àrea d'Educació Física tan de Primària com de Secundària.

Doncs bé, dins d'aquest marc, i centrant-nos amb les activitats proposades en el currículum de la nostra àrea, ens adonem que n'hi ha un conjunt que no hi apareixen i que hi podrien ocupar un lloc destacat no només per estar plenament integrades dins dels criteris exposats anteriorment, sinó que ens permetrien assolir unes capacitats, a partir d'uns objectius generals i d'unes activitats específiques que complementarien aquelles que ja formen part del nostre currículum. Efectivament ens estam referint a les activitats i els jocs de lluita.

2. LES ACTIVITATS I ELS JOCS DE LLUITA COM AGENTS EDUCATIUS

CONTINGUTS: ALGUNS ASPECTES DIFERENCIALS.

En aquest apartat, ens limitarem a només tres exemples de continguts dins de cada un dels tres aspectes:

1. Cognitius

1.1. Elaboració d'estratègies per tal d'aconseguir realitzar una acció (girada, immobilització, control,...) planejada durant la realització de la pròpia activitat.

1.2. Percepció i domini postural, no només individual sinó també en una situació dinàmica i d'oposició (ex. lluita/activitats en terra).

1.3. Augment del control de l'agressivitat mitjançant la utilització de nous recursos com són l'emissió de conductes incompatibles o la utilització d'algunes tècniques bàsiques de relaxació.

2. Procedimentals

2.1. Utilització de l'acció del company en benefici propi (posicions i desplaçaments, evitant l'aplicació exclusiva de l'oposició durant les activitats de lluita).

2.2. Coneixement de les formes bàsiques de caure sense perill.

2.3. Utilització de les formes bàsiques d'immobilització i desplaçaments.

3. Actitudinal

3.1. Valoració les possibilitats de comunicació que possibilita el contacte físic a partir d'activitats proposades en forma de jocs de lluita.

3.2. Adopció de nous recursos que permetran la millora de les habilitats socials.

3.3. Conscienciació sobre les possibilitats i limitacions personals i acceptació i respecte per les dels companys.

3. ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

Aspectes materials:

1. Condicions ambientals:

Cal tenir en compte que les activitats de lluita poden, en alguns casos, facilitar l'aparició de conductes agressives no necessàriament violentes si no som capaços de controlar, al menys, el màxim de variables ambientals, com són el nivell de renou, el mínim espai on es du a terme l'activitat per tal d'evitar aglomeracions, etc.

2. Material:

Evidentment dependrà, com sempre, del tipus d'activitat a realitzar, però en bastants ocasions es farà necessària la utilització de matalassos, preferentment d'espuma premsada de 200x100x4cm i una densitat de 100 a 150 kgs/m³, però això no vol dir que altres tipus no siguin útils. Les cordes, enrrollades per la cintura son també d'utilitat a l'hora de poder agafar, pitjar i sobretot estirar sense el perill d'esqueixar la roba esportiva. Les pilotes d'espuma s'utilitzaran per evitar el perill d'una acció directa amb les mans a l'hora de realitzar una activitat sense contacte directa inicial (per exemple, tocar alguna part del cos del company amb la pilota que l'obligui a realitzar un cert tipus de desplaçament per tal d'esquivar el "perill".

Aspectes psicopedagògics:

Com ja hem dit al començament d'aquest article, una de les variables que hem de controlar en tot moment és el nivell d'excitació dels alumnes: la lluita com agent educatiu no té res a veure amb molts dels prejudicis (sobretot

deguts a l'influència de determinades pel·lícules, dibuixos animats, etc.) que ells i elles tenen sobre que es una activitat de lluita, i és en aquest precís moment quan serà convenient introduir el concepte de joc i també deixar ben clars quins són els objectius de la proposta.

1. El paper del professorat:

Dins del món de l'ensenyament-aprenentatge, les orientacions que prenen les diferents activitats depenen fonamentalment del plantejament, no només de dites activitats, sinó també dels objectius que volem assolir mitjançant la seva realització i posterior reflexió, així com també de com els plantejarem als nostres alumnes.

Tots sabem que el contacte físic, en determinades situacions pot afavorir l'emissió de conductes agressives, a vegades físiques, verbals i fins i tot no verbals, les quals en alguns casos poden resultar més violentes que la pròpia agressió física. Per això el professorat també ha de tenir en compte:

A) *quins són els factors que intervenen en l'aparició d'aquestes conductes agressives*, sobretot les que poden portar implícitament un cert grau de violència i sobre els que hi podem intervenir (recordem els factors ambientals abans esmentats).

B) *Els factors inhibidors o que disminueixen la seva emissió:*

- En una situació ambiental, en part seran les oposades a les ja esmentades com a facilitadores

- *Les intervencions del professorat durant la classe:* Possibilitant un ambient de distensió entre els alumnes on les

bromes, rialles i les salutacions han de ser habituals evitant els crits a l'hora de centrar l'atenció dels alumnes mitjançant la utilització del xiulet.

- *Les interrupcions necessàries*, sobretot a les primeres sessions de la Unitat Didàctica per tal de reconduir l'activitat mitjançant breus reflexions i observacions dirigides als alumnes, utilitzant aquestes ocasions per proposar la realització de la mateixa activitat amb el màxim de silenci durant un breu espai de temps (al voltant d'un minut). La utilització del silenci i d'exercicis de respiració entre una activitat i activitat o durant la mateixa, com element antagònic respecte de la facilitació de situacions conflictives al temps que facilitam la recuperació dels alumnes, etc.

2. El grup-classe:

És ben cert que no hi ha dos grups iguals i que cada grup té unes característiques que exigeixin que adaptem els nostres plantejaments i propostes a la seva dinàmica.

És convenient, sobretot durant les primeres sessions, deixar que els propis alumnes s'agrupin lliurement; per exemple, en el cas d'un treball per parelles, si resten dos alumnes sense aparellar-se, més que forçar que ho facin, pot resultar convenient proposar-los que s'agrupin amb la parella que vulguin, formant dos grups de tres alumnes, els quals aniran rotant durant l'activitat. Però com sempre, es tracta d'un joc de concessions i exigències per part del professorat respecte dels alumnes.

De tota manera el que si és cert és el valor educatiu que té el fet d'exigir uns determi-

nats tipus d'agrupaments: que no hi hagi massa diferències de pes i capacitats, que també treballin nins i nines junts

Aspectes metodològics:

Una de les característiques diferencials de les activitats de lluita és el constant i ràpid canvi de les situacions motrius en què es veuen immensos els alumnes. Això exigeix una mínima capacitat d'adaptació i resolució d'aquestes situacions, no només per tal de no ser immobilitzat, desequilibrat, etc., sinó per aconseguir controlar al company.

En el context escolar, hem de fugir del treball d'aspectes tècnics massa elaborats que podrien augmentar les diferències entre els alumnes en funció de les seves capacitats inicials i fins i tot cansar-los. Es tracta, per tant, de treballar gestos més globals en els que l'exigència tècnica sigui la mínima necessària, i per tant, el seu ensenyament-aprenentatge permeti al professorat que no tingui suficients coneixements de lluita, un fàcil accés a la formació necessària (donada la seva qualificació prèvia i mitjançant cursets, seminaris, etc.) que els capaciti per treballar amb als seus alumnes unes activitats que els permetin una ràpida aplicació a les situacions motrius proposades.

4. ACTIVITATS DE LLUITA

Amb la lectura d'aquest article esperem despertar l'interès del professorat cap a aquest tipus d'activitats i mostrar la seva possibilitat d'inclusió en les nostres programacions així com la seva posterior aplicació a la realitat de l'aula. A la introducció.

Abans de començar amb la descripció i justificació de les diferents activitats, és necessari centrar-nos un poc en la seva classificació. Aquí ho farem breument respecte d'algunes de les activitats que podem treballar, agrupant-les com es pot veure a continuació:

1. Caigudes.
2. Immobilitzacions i alliberaments (formes de sortir de les immobilitzacions).
3. Formes de girar l'adversari (amb la intenció d'aplicar una immobilització).
4. Aplicació dels aprenentatges anteriors en situacions de lluita en sòl.
5. Desplaçaments i posicions bàsiques de dret.
6. Esquives.
7. Alliberaments d'agafades.
8. Jocs de lluita, o que treballin qualitats relacionades amb ella.

Abans de començar volem aclarir que pel que fa a les caigudes, immobilitzacions, desplaçaments i esquives ens hem centrat fonamentalment (encara que no de forma exclusiva) en el Judo, de vàlua àmpliament reconeguda en el món de l'ensenyament, sobretot en l'àmbit de les activitats extraescolars, i en l'Aikido, una de les poques arts marcial que fomenten la no violència i el respecta al nostre entorn a partir de la presa de consciència de la nostra pertinença al món que ens envolta.

1. LES CAIGUDES:

L'ensenyament-aprenentatge de les diferents formes de caure té unes conseqüències que no es limiten al domini

d'uns exercicis específics, sinó que la seva funcionalitat és més que evident durant la realització d'altres activitats, fins i tot no necessàriament esportives. Per aquesta raó, el coneixement de les formes bàsiques de caure sense perill, permetrà als nostres alumnes aplicar-les també en altres àmbits al marge dels que els són propis a les activitats i els jocs de lluita. Tots sabem que la gran majoria d'activitats que duem a terme (caminar, córrer, anar en bicicleta,...) exigeixen un cert grau d'equilibri, i per tant, duen implícites, en major o menor probabilitat, el risc de caure. Per això, si sabem com fer-ho, no només reduïrem el risc de fer-nos mal sinó que també i això és important – perdrem la por a acceptar-les, és a dir, a caure.

Aquest últim aspecte – el factor por – també tindrà conseqüències en l'aprenentatge d'altres habilitats i conductes motrius, facilitant el seu abordatge no només pel fet d'enriquir el repertori d'estereotips motors, sinó per la seva influència en aspectes psicològics són el millor coneixement de les possibilitats personals, l'increment dels propis recursos i capacitats per afrontar noves situacions, i en resum millorar la confiança en si mateix i per extensió l'autoestima.

Per la seves conseqüències, pensem que l'ensenyament-aprenentatge de les caigudes és prou important com per dedicar-hi tota una unitat didàctica (6-8 sessions) abans de començar a treballar els jocs de lluita o, fins i tot, sense que es tingui previst treballar-los.

1.1 TIPUS DE CAIGUDES

A l'hora de dur a terme qualsevol classificació, normal-

ment ens trobarem en la necessitat d'establir prèviament certs criteris, a partir d'unes determinades consideracions. En el cas de les caigudes tindrem en compte, els següents aspectes:

- a) La part del cos sobre la qual es realitza la caiguda.
- b) La forma en què es desenvolupa: Cap al darrera, de costat i cap al davant.
- c) El tipus d'agrupació d'alumnes.
- d) La intencionalitat i la previsibilitat de qui la realitza, col·labora o provoca:

Per part de qui la realitza: Amb consentiment (previsible o no) o sense consentiment (lluita).

Per part de qui col·labora o provoca: Si és un company (col·laborador) o si és un adversari (lluita).

1.2 LA PROGRESSIÓ EN L'ENSENYAMENT-APRENENTATGE

Tot i tenint en compte el factor por que, en el cas d'alguns alumnes exigirà una especial atenció per part nostra, resulta evident que sempre haurem de començar per caigudes individuals conegudes, previsibles i realitzades amb consentiment per part dels alumnes, és a dir, voluntàriament executades. Un cop hagin agafat confiança en la seva execució, passarem a proposar les caigudes per parelles (amb company) en les que el que cau ho fa amb consentiment primer amb caigudes en les que cau voluntàriament i després amb caigudes on l'efecte sorpresa és determinant (caiguda involuntària). Només després d'haver assolit els objectius previstos a partir de la realització d'aquest tipus de caigudes passariem a pro-

posar la realització de caigudes provocades per un adversari, és a dir, sense consentiment del que cau.

Per la nostra part no aconseguim la pràctica d'aquest últim tipus de caigudes, entre altres raons perquè exigeixen un nivell tècnic que va més enllà del que podrien assolir els nostres alumnes després de finalitzar una unitat didàctica d'unes poques sessions de durada. Una altra possibilitat (la més recomanable) és ubicar aquesta unitat didàctica durant la primera avaluació i anar treballant les diferents formes de caure al llarg del curs com una part més de les sessions. D'aquesta manera s'arribarien a automatitzar les tècniques facilitant la possibilitat de realització de forma espontània en situacions imprevistes dins i fora de les classes d'Educació Física.

2. LES IMMOBILITZACIONS:

Quan ens referim a immobilitzacions, en un principi, ho fem amb la intenció controlar (immobilitzar) durant 20 – 30 segons a l'adversari, mantenint el contacte de la tota, o una part, de la seva esquena amb el terra.

Això ho podem aconseguir de moltes maneres, però ho farem centrant-nos en quatre formes de fer-ho depenent de la part del cos de l'adversari que controlem i de la posició del nostre cos respecte des seu:

- Laterals
- Alineades
- En creu
- Al damunt

És clar que per immobilitzar una persona potser no fa falta tenir més que força o pesar més que ella, però per aconseguir fer-ho sense fer-li

mal i amb el mínim esforç no només fan falta altres habilitats i disposicions, sinó que a més, les anomenades no són estrictament necessàries.

Però per això, entre altres coses, i a part dels aspectes un poc més tècnics, durant aquestes activitats s'han de tenir ben presents la utilitat de certes normes:

a) no és permès res que posi en perill la integritat física del company-adversari (copejar, pessigar, pressionar, ...). Però sí és permès pitjar i estirar sense brusquedat.

b) El treball es durà a terme en tot moment estant en terra, mai de drets. Com a molt només es podrà tenir un sol genoll en el terra, però en cap cas els dos peus.

c) Es vigilarà de no agafar només el cap de l'adversari: sempre s'haurà d'agafar també un braç.

d) Donat que el tipus d'esforç durant aquest tipus de lluita en el sòl pot tenir un considerable component anaeròbic, es vigilaran els símptomes de cansament i, a més, no prolongarem l'activitat amb la mateixa parella més enllà dels dos minuts. Fent-se necessàries les breus però continuades interrupcions que podrem aprofitar per fer proposar canvis de parella a més d'introduir comentaris puntuals sobre aspectes a corregir o sobre els que fixar-se per reflexionar-hi posteriorment.

Després de treballar les formes bàsiques d'immobilitzar a l'adversari, es podran començar a estudiar algunes formes de d'alliberar-se'n. Així doncs la progressió seria:

- Aprenentatge de les immobilitzacions bàsiques amb la col·laboració del company.

- Pràctica del control amb el company que intenta alliberar-se (durada: 20–30 seg.).

- Aprenentatge dels alliberaments bàsics amb la col·laboració del company.

- Pràctica dels alliberaments amb el company que no col·labora.

- Proposta d'activitat de lluita en el terra (durada: 20–30 seg.), començant des de diferents posicions: Agenollats, un agenollat i l'altre en terra, asseguts d'esquena, etc.

És clar que ens queden moltes coses sobre les que escriure i treballar al voltant de les activitats i els jocs de lluita; no només sobre les que hem enumerades i que no em pogut comentar, sinó també sobre altres aspectes com són les transferències d'aprenentatge a partir de les capacitats assolides mitjançant les activitats i els jocs de lluita, propostes de planificació, programació i elaboració de sessions i unitats didàctiques, a més d'un llarg etcètera. Però tot això ho prenem com un repte i l'afrontem amb l'energia, la il·lusió i el convenciment del gran potencial educatiu d'aquestes propostes. □

La imatge publicitària a l'àrea d'Educació Física

Marc Salom Fuster, Assessor Educació Física CPR de Manacor i Professor de Noves Tecnologies Aplicades a l'Educació UIB.

Al nostre entorn, cada vegada més sovint ens trobam nous mitjans tecnològics com a emissors d'informació que ens presenten una versió, una construcció pròpia de la realitat.

A més és una matèria que evoluciona tan ràpidament, que aquell mitjà que avui podríem catalogar com a nova tecnologia d'aquí poc temps serà ja una tecnologia tradicional. Això és així, no pel fet d'haver-se consolidada en el currículum i pràctica escolar sinó fruit d'una vertiginosa evolució tecnològica. L'element comú a tots aquests mitjans visuals audiovisuals, el llenguatge que utilitzen i que crea una nova cultura, és el de la imatge, element que sí perdura en el temps com a emissor eficaç per transmetre informació, ja que és motivadora, impacta en els nostres sentits, la tenim concebuda com si fos una representació fidedigna de la realitat. Al llarg de la història, la imatge ha utilitzat diferents tipus de suports, a l'àmbit escolar entre altres:

pissarra, murals, paper, acetats, fotografia, pel·lícula, monitors. ...La imatge augmenta el seu potencial com a emissor emotiu quan s'acompanya d'informació àudio, ja que tenim així un missatge que arriba a la nostra ment amb més energia i no només pel canal visual.

El professorat ha d'aprofitar aquests nous mitjans i eines que possibilitaran un "discurs" més engrescador per als nins.

La nostra intenció, és parlar d'aquesta nova cultura que crea la imatge, dels valors continguts que transmet. No s'ha acabat la cultura de la llengua escrita, però hem de tenir pre-

sent que a les aules tenim un alumnat que està més de 3 hores diàries davant la TV, sense comptar altres estones que comparteixen amb altres mitjans que diàriament els bombardegen amb imatges i sons.

Es a aquesta hiperestimulació sensorial a allò que estan avaluats ja de ben petits, les noves generacions tenen incrementades les capacitats perceptives, per això s'avorreixen tant quan els intentam transmetre continguts mitjançant procediments discursius, només amb un punt de vista, que ja s'utilitzaven segles enrera.

L'escola ha d'educar per aquesta nova realitat, és clar conjuntament amb altres institucions bàsiques per la formació dels nins, com són els pares. El professorat ha d'aprofitar aquests nous mitjans i eines que possibilitaran un "discurs" més engrescador per als nins, per esser eficaç has de parlar el llenguatge dels receptors. Un "discurs" multimèdia, amb varietats de fonts d'informació que impactaran

als nins, que estimularan els seus sentits per diferents canals, que utilitza mecanismes complexos per a l'assoliment i consolidació de conceptes.

Si consideram així tot el tema de mitjans tecnològics com a qüestió transversal l'eficàcia de la imatge com a transmissora d'informació. Cal fer un plantejament metodològic des de les diferents àrees d'ensenyament. Farem una proposta d'alguns aspectes per a la reflexió per al professorat d'Educació Física, que es centraria sobretot en: La transmissió d'informació, la comunicació i l'alfabetització visual i la formació d'actituds a l'alumnat.

1- Consum d'imatge en relació a la violència a l'esport:

són freqüents les imatges de violència a l'esport, sobretot perquè són una manera clara de captar audiència, per vendre un producte. Tot allò que transgredeix la norma ens atreu, és normal que a un món on cada vegada hi ha més normes, hi hagi la necessitat de trencar-les, de rompre l'equilibri que ens imposen. La competitivitat a l'esport, es torna agressiva i influeix en el models de comportament.

(proposta): visualitzar amb l'alumnat fragments on apareguin imatges de violència en relació a l'esport, comentant que en jocs i esports hi ha regles que han de respectar tot els equips o individus participants i que l'agressió o el transgredir la norma no és altra cosa que intentar vèncer sense mèrits propis.

2- Consum d'imatges en relació a missatges sense lògica racional, que creen falses expectatives: ens mostren imatges de figures esportives, amb trucatges de laboratori

que ens mostren com aquests realitzen bots, llançaments o carreres sobrehumanes. S'associa el consum d'uns productes, amb la possibilitat de realitzar aquestes accions heroiques. Molts dels slogans que acompanyen les imatges no tenen un missatge coherent, però afecten la nostra part emotiva (Ex: Un jugador estrella de la NBA que després d'encistellar beu una determinada beguda).

El tennista C. Moyà, és una de les imatges d'esportista utilitzat per les marques comercials.

(proposta): els alumnes dissenyen una campanya publicitària, analitzant els mecanismes que utilitzen per incentivar al consum (slogan, elements del llenguatge audiovisual, tècniques per donar a conèixer, característiques del producte). La creació plàstica ajuda a desenvolupar la personalitat del nin.

3- Consum d'imatges en relació a models esportius (recorrem la importància del modelatge, respecte a l'aprenentatge de conductes socials): els herois, els mites de l'esport als quals tots volen o imitar.

Ens han mostrat hàbilment els moments de "glòria" que els esportistes d'elit aconsegueixen en ocasions assenyalades i això és una visió fragmentària.

(proposta): s'ha de proporcionar informació als nins sobre els rigorosos programes d'entrenament i tipus de vida que duen aquests esportistes d'elit, s'ha de saber tot allò que ha de fer un gran esportista tot allò que hi ha davall d'aquests instants de glòria, informacions sobre la vida d'aquestes persones. Es tracta de personificar els ídols que creen artificialment i hàbilment les imatges.

4- Consum d'imatge relacionat amb l'alimentació:

molts d'estudis ja han demostrat la mala dieta que segueixen molts de nins a l'hora de l'esplai i l'alt índex de colesterol entre altres coses que es troben a edats molt primerenques. La ingestió de productes amb escàs o nul valor nutritiu és conseqüència de campanyes publicitàries que presenten el producte en un context en els quals allò que te més importància no és la qualitat del producte, sinó el context en el qual els presenten.

(proposta): a l'hora de l'Educació Física, és un bon moment per parlar d'hàbits bàsics d'alimentació, per informar als nins dels valors nutritius reals que tenen els productes que consumeixen.

5- Consum d'imatge i moda esportiva:

en aquests darrers anys hi ha hagut una vertadera proliferació del mercat de roba esportiva Una vertadera revolució d'una indumentària que ja no es limita a la seva funció esportiva, sinó que es

converteix en element estètic d'ús quotidià a àmbits que no tenen un lligam directe amb el món de l'esport.

(proposta): els alumnes guiats pel professorat reflexionen sobre la indumentària que utilitzen a l'hora de la classes, marques utilitzades, relació qualitat, marca i preu. Destriar entre la necessitat bàsica i la creada

6- Consum d'imatge i rols sexuals: la imatge esportiva masculina suggereix fortalesa, competitivitat, agressivitat i la femenina fonamenta sobretot l'estètica de la indumentària esportiva, una atracció visual. En els dos casos l'esport és el canal pel qual la sexualitat és emprada per vendre productes.

(proposta): el joc és una manera de rompre l'estructura

sexista dels rols, amb la finalitat bàsica de desenvolupar la destresa física.

La finalitat d'aquests elements per a la reflexió de la mateixa manera que les propostes realitzades que només són una de tantes opcions metodològiques que es poden adoptar, és proporcionar a l'alumnat criteris per fer una visió crítica i per què sia capaç de fer una selecció raonada dels diferents punts de vista existents, davant la pluralitat de l'oferta que ofereixen els actuals mitjans de la informació (TV per cable, xarxes de la informació, premsa escrita etc.) i que cada vegada va dirigida a un públic més jove. Es tracta de fer una anàlisi, una reflexió sobre la imatge, per desarmar la imatge o minvar la seva càrrega manipulativa. □

BIBLIOGRAFIA

Ferrés, Joan.

Televisión subliminal. Socialización mediante comunicaciones inadvertidas. Paidós. Barcelona. 1996.

MEC.

Imagen y Expresión. Mec. Madrid. 1995

Nadal, M. Angeles et alt.

Los medios audiovisuales al servicio del Centro Educativo. MEC. Madrid. 1991.

Salinas, Jesús.

Aprender a ver. Un ensayo de Educación Audiovisual. ICE. Palma. 1984.

VVAA.

Perspectivas de la actividad física y el deporte. Núm 5. diciembre 1990.

ALNO®

La cuina menys comú del mercat

PROCUINE studio
MOBILIARI DE CUINA

C/ Cecili Metel, 5A
Tfs.: 971 71 75 61
971 71 06 49
Palma de Mallorca

A Eivissa i Formentera, en català

Plataforma per la Llengua Catalana a Eivissa i Formentera

El càstig infligit durant segles contra la llengua i la cultura de les nostres illes ha provocat lesions especialment greus a Eivissa -no tant a Formentera. A pesar de les adversitats, l'ús de la llengua catalana s'ha mantingut ferm i vigorós fins fa ben poc: l'arribada en massa de no catalanoparlants, en un context de prohibició i de repressió dictatorial contra la llengua catalana, per força havien de deixar malmenada la llengua pròpia d'Eivissa; la puixança econòmica dels anys 60 i 70 i la conversió de l'illa en una mamella-de-fer-diners-a-costa-del-que-sigui van provocar un canvi cultural bruscat: de sobte, tot allò que era propi i distintiu de l'illa estava associat a les misèries del passat, per tant calia desempallegar-se'n. Tot allò que era pagès era vergonyant - tot, començant per la llengua. L'autoodi es va ensenyorar de l'illa. Una part dels eivissencs, encegatats pel diner fàcil i delerosos per canviar d'estatus, optaren entusiasmats pel suïcidi lingüístic; uns altres, més prudents,

decidiren mantenir viu el foc de la llengua a la llar i en el cercle d'amics; molt pocs feren una opció de fidelitat integral -difícil, dolorosa- a la llengua.

La transició a la democràcia, l'Estatut d'Autonomia i la Llei de Normalització aterraren a Eivissa sobre un passatge sociolingüístic desolat. La balearització -urbanística, lingüística i cultural- havia fet estralls: per primera vegada en vuit segles, el català ja no era la llengua familiar majoritària de la població; els Miquel es deien Miguel, i els Joan Antoni es deien Juan Antonio. El colonialisme espanyol, l'autoodi eivissenc i el partit del diner fàcil, en acció conjunta, rostiren en quatre dies la llengua, la cultura i el paisatge d'Eivissa. Els novinguts de tota mena agrairen la prodigiosa tolerància dels eivissencs: no els calia aprendre la llengua de l'illa si els mateixos indígenes l'abandonaven o s'amagaven, i a més podien encimentar tot el que volien. Són els mateixos que

ara es dolent - i criden, a voltes - quan se'ls recorda que han de renunciar als privilegis adquirits en aquell temps de «llibertat franquista».

L'ús social del català recula.

El sistema d'ensenyament hauria de servir per frenar aquesta davallada i fer de motor de la normalització.

Temps perdut

Aquests darrers vint anys s'ha perdut un temps preciós. Els remeis factibles per rescatar el català de l'anèmia han estat inoperants o inexistents. El franquisme ha tingut una

escandalosa continuïtat sociològica i política, en àmbits municipals; el decret de bilingüisme a les escoles de l'any 1979 no es va aplicar; la Llei de Normalització Lingüística de 1986 ha resultat ser un poema desconegut per als poders públics les excepcions, a les Pitiüses, són comptades; l'obligatorietat del reciclatge en llengua catalana per impartir docència a les illes ha estat una fal·làcia; finalment, el desinterès del Govern Balear per assumir (fins enguany) les competències en educació ha impossibilitat de dissenyar cap procés seriós de normalització en l'àmbit de l'ensenyament.

Mentrestant, el procés de substitució lingüística del català per l'espanyol continua al galop. Segons el padró municipal d'habitants de 1986, un 37,2% de la població d'Eivissa i Formentera feia un ús nul o mínim del català; avui, aquest grup constitueix ja el 40,6% de la població. L'ús social del català reula. El sistema d'ensenyament hauria de servir per frenar aquesta davallada i fer de motor de la normalització. En molts casos, però, escoles i instituts han actuat i actuen com a maquinàries de reproducció de l'espanyolisme i acceleradors de la substitució. El tímid interès de molts no catalanoparlants per impartir docència en català no ha rebut el suport suficient de les administracions educatives. A hores d'ara no hi ha ni un sol institut, a les illes Pitiüses, que imparteixi la major part de les classes en català; i tots els instituts amb projecte lingüístic aprovat l'incomplixen, davant la indiferència dels equips directius i dels serveis d'inspecció del MEC primer, i per ara de la Conselleria d'Educació del Govern Balear.

Escletxes de llum

No tots els indicadors són negatius, però. Algunes escoles estan en camí d'implantar el català com a llengua normal de l'ensenyament (el CP Sant Rafael, el CP Santa Gertrudis, el CP Sa Bodega, el CP l'Urgell o el CP Puig d'en Valls). El prestigi creixent de la Llengua catalana i la bona feina d'una colla d'equips docents han convocat una lleugera modificació d'actituds lingüístiques a favor del català. Aquest moviment, a més d'intuir-lo, l'hem detectat - creiem haver-lo detectat - a través de dues enquestes. La primera enquesta, feta l'any 1992, indicava que el 80% de l'alumnat de l'ensenyament mitjà es relaciona en espanyol amb amics i amigues, i que el 20% restant té un comportament bilingüe. D'una altra enquesta similar feta enguany n'obtenim que, en el mateix segment d'alumnes, les relacions amicals exclusivament en espanyol han descendit a un 62,38%, i el comportament bilingüe ha crescut fins a un 27,52%.

Més indicadors positius. El dia 9 de maig d'enguany, a Eivissa, i per segona vegada, milers de persones sortiren al carrer per reclamar lúdicament la normalització lingüística de l'ensenyament. I encara un altre. Segons l'enquesta que enguany ha fet el Seminari de Sociolingüística del CEP d'Eivissa, un 62,8% del professorat de la Pitiüsa Major és partidari que l'ensenyament sigui en català, enfront d'un 30,57% que aposta per l'ensenyament bilingüe.

Val a dir que bona part d'aquest 62,8% de professorat posicionat a favor de la normalització resta amagat, inhibit o reprimat: no hi ha, a les Pitiüses, una majoria de pro-

fessors que facin les classes en català. D'entrada, hi ha centres que no permeten que determinades matèries s'imparteixin en català. En segon lloc, detectam una mena d'escissió en la mentalitat d'alguns professors, que els fa pensar d'una manera però comportar-se d'una altra: aquesta escissió es dona

En contextos inicialment difícils per a la normalització, fer les classes en espanyol és una manera d'estalviar-se problemes; en aquests casos, la comoditat personal preval sobre la dignitat professional.

sobretot en aquells centres on la pressió espanyolista (i falsament bilingüista) és molt forta. Diguem-ho tot: en contextos inicialment difícils per a la normalització, fer les classes en espanyol és una manera d'estalviar-se problemes; en aquests casos, la comoditat personal preval sobre la dignitat professional. Les intimidacions, tot sovint, vénen de la banda del professorat; de vegades, quatre "caps de fava" imposen al claustre la seva pax lingüística, que sempre és la mateixa: *"si queréis un proyecto llingüístico, allá vosotros, pero no nos digáis en qué lengua tenemos que dar las clases. Si os meteís en eso, nos pelearémos: no renunciaremos"*

a nuestros derechos adquiridos". De vegades, aquest discurs l'amollen en català; generalment, però, el trobam traduït en forma de silenci. Davant aquesta murada de prepotència funcional, és molt fàcil que el sector catalanoparlant dels claustres calli aporugat i arronsit com els pollastres quan plou.

Encara hi som a temps

Tot ben garbellat, n'obtenim que la salut de la llengua catalana a Eivissa és molt greu, que cal una intervenció ràpida i enèrgica per salvar la llengua, que el procés de substitució encara no és irreversible, que hi ha personal i disposició suficients (a l'ensenyament) per enfilars la via normalitzadora i que, en definitiva, encara hi som a temps. Si bandejam pors i timideses, si superam febleses de caràcter, a Eivissa hi ha un futur per a la llengua catalana. Per sortir del forat, però, cal que les minories compromeses amb la llengua i el país siguem molt actives: la discreció és un luxe que no ens podem permetre. Hem de fer entendre al Govern Balear que ignorar la legislació lingüística li resultarà més costós que complir-la i fer-la complir. Depèn de tots nosaltres.

Sembla que la societat pitiüsa no n'acaba de ser conscient, però la llengua d'Eivissa està molt malalta a força d'abandó i menyspreu; i el sistema d'ensenyança encara no fa de medicament, quan és l'única medicina que podem administrar a curt termini per treure el català de l'UVI. Així les coses, tenim el deure cívic de ser intransigents en l'exigència que la legislació lingüística (Llei de Normalització, Decret de mínims i projectes lingüístics es compleixi. Ja n'hi ha

prou d'abaixar les orelles davant els falsos llibertaris i els borinots que els excusen (no sigueu intolerants: el canvi lingüístic s'ha de fer a poc a poc, el català no s'ha d'imposar...). I així ens va. L'acció higiènica a favor de la llengua pròpia és una feina tan lenta, i la substitució fa via tan ràpidament, que els discursos justificatius d'aquesta mena no fan sinó donar-los, a ells, pista i temps per culminar la tasca d'aculturació iniciada pels funcionaris de Felip V.

Ara que ve a tomb, convé recordar que la Llei de Normalització Lingüística, aprovada l'any 1986, donava un termini de tres anys al professorat de les illes per a reciclar-se en llengua catalana; idò bé, avui, nou anys després de l'acabament d'aquell termini, devers un vint per cent del professorat encara no ha cursat el seu reciclatge en llengua catalana i cultura de les Balears. Pel que es veu, la Conselleria d'Educació ho troba ben normal, això, perquè el passat mes d'abril va nomenar una inspectora d'educació infantil i primària a les Pitiüses que, tot i viure i treballar molts anys a les illes, no s'ha reciclat en llengua catalana.

Desembalbir músculs

Vet aquí una altra dada que ens obliga a actuar amb energia i decisió. Segons una diagnòsi que la Conselleria d'Educació i Cultura ha fet pública el mes d'abril d'enguany, la meitat de l'alumnat d'Eivissa no es troba en condicions de fer servir amb normalitat, instrumentalment, la llengua catalana; i, d'aquests, n'hi ha prop d'un vint per cent que tenen fins i tot dificultats de comprensió.

Com podeu veure, els poders públics de les Pitiüses s'han captivat amb un menfotisme majúscul en matèria de normalització lingüística, i en aquesta qüestió s'han situat per darrere del que la societat eivissenca demana. Els càrrecs públics pitiüses s'han repenjat cínicament en una societat desvertebrada i alienada, i han dat continuïtat a una desídia que és filla del caciquisme i de la manca de cultura democràtica.

Eivissa, però, no és un desert cívic. Els centenars d'afiliats a l'Institut d'Estudis Eivissencs, al Grup d'Estudis de la Naturalesa o al Taller d'Estudis de l'Hàbitat Pitiús, les iniciatives ciutadanes a favor de la llengua, la cultura, la racionalitat urbanística i el medi ambient, són exponents d'una vitalitat cívica creixent. El passat mes d'abril, una colla d'eivissencs vam reviscolar la Plataforma per la Llengua Catalana, que portava tres anys inactiva. En pocs mesos hem fet feina per a la normalització en diversos camps (restauració, ensenyament, ajuntaments...), hem donat un exemple permanent d'amabilitat i de combativitat, hem fet propostes en positiu i alhora hem denunciat indecències i il·legalitats... sense complexos i sense cedir a pressions: democràticament. □

Us convidam a participar en el despertar cívic d'Eivissa i Formentera. A la Plataforma per la Llengua, per exemple, hi sereu molt benvinguts. La nostra adreça és la següent: carrer de Pere Francés, 12, 1r, 2a - 07800 Eivissa. Tel. i fax 31 27 75 E-mail: plceif@iname.com.

PISSARRA / Llibres

Varis autors

Bàsic 1

Conselleria d'Educació

Cultura i Esports

Mallorca, 1997

Bàsic 1 és una proposta conjunta del Col·legi Pius XII i una empresa dedicada a l'elaboració de programari (software) educatiu, Block media. una experiència de col·laboració presentada a la convocatòria de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esports del Govern Balear l'any 1997, per promoure l'elaboració de material didàctic en català.

El programa uneix els instruments o eines clàssiques de llapis i paper i les noves tecnologies de la informació, un CD-ROM perquè l'alumnat i el professorat puguin tre-

ballar diversos conceptes amb diferents metodologies. L'ús de programes informàtics confereix al material didàctic un caire innovador, ja que possibilita una nova dinàmica educativa a l'hora de treballar amb l'ordinador. Afavoreix l'aprenentatge de l'alumne, per ser un mitjà interactiu, a més de ser un element motivador en el treball quotidià a l'aula.

La intenció dels autors -l'equip està format per educadors i informàtics- és unificar eixos que són fonamentals per a qualsevol aprenentatge: la motivació i la utilitat pràctica. Té present no sols els aprenentatges dels continguts conceptuals sinó també els de caire procedimental i actitudinal (la destresa manual, l'adquisició de coneixements, l'ampliació de vocabulari, la relació entre conceptes i colors, la concentració,...), que sempre estan interrelacionats.

En el col·legi Pius XII de Palma es treballa des de fa uns anys amb el material escrit específic, per tal de donar suport a l'adquisició de conceptes necessaris per posteriors aprenentatges.

Bàsic 1 és una eina perquè el professorat pugui treballar amb l'alumnat d'una manera globalitzada en català, amb els instruments que la societat demanda. L'objectiu és aconseguir una bona relació entre els materials tradicionals que s'utilitzen a l'aula i les noves tecnologies.

Varis autors

Aspectos evolutivos. Diagnóstico y tratamiento de dificultades.

Col. Educación Infantil

Ediciones CEAC, Barcelona 1998

Es pretén que el lector compregui els canvis que es produeixen en l'etapa infantil dels 3 als 6 anys. S'analitzen aspectes generals d'aquesta etapa i també algunes de les dificultats possibles pel que fa a motricitat, llenguatge, atenció, conducta, adaptació, etc.

Varis autors

Centro educativo

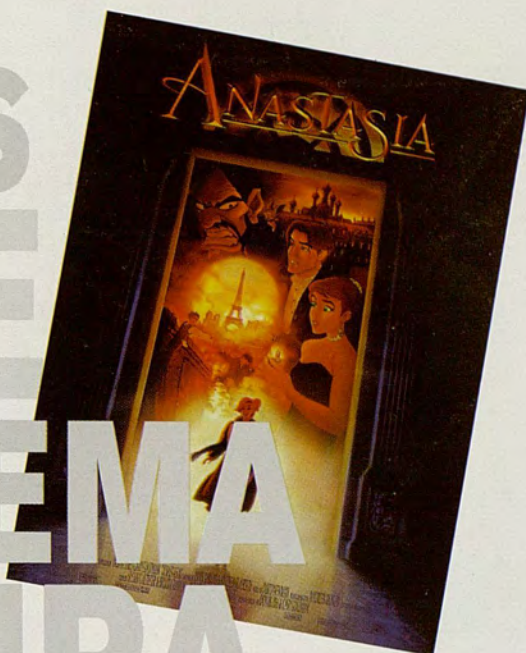
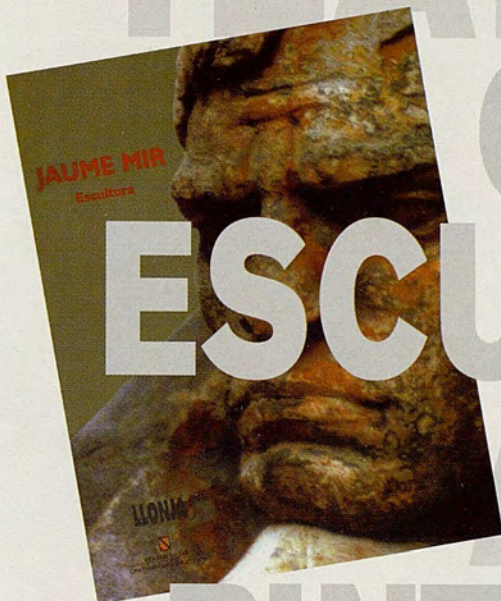
Col. Educación Infantil

Ediciones CEAC, Barcelona 1998

Aquesta obra mostra quins són els aspectes legals que s'han de tenir en compte a l'hora de crear una escola infantil, així com les bases del Projecte Educatiu de Centre.

CAMPANYA DE CULTURA A LES AULES

MUSEUS
TEATRE
CINEMA
ESCULTURA
ARXIUS
PINTURA
MÚSICA
MATERIAL DIDÀCTIC

MATERIAL DIDÀCTIC I ACTIVITATS EXTRAESCOLARS PER ALS CENTRES EDUCATIUS
INFORMACIÓ:

17 65 26

Cinema Teatre **Música**

17 85 01

Museus Pintura **Escultura Arxius**

Toni Sorell

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Educació, Cultura i Esports

STEI

FENT

CAMÍ...

...amb tu, per:

La defensa dels serveis públics

El treball i promoció de les dones

**La reducció del temps de treball
i la millora de les retribucions**

**Un sindicalisme autònom, assembleari,
democràtic i confederal**

1998

1987

1976

STEI
CONFEDERACIÓN